T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ PROGRAMI

İLKÖĞRETİM 8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE GÖRSEL MATERYAL KULLANIMININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

Hakan DÜZENLİ

Danışman
Prof. Dr. Serap TABAK

MANİSA–2019

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ PROGRAMI

İLKÖĞRETİM 8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE GÖRSEL MATERYAL KULLANIMININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

Hakan DÜZENLİ

Danışman
Prof. Dr. Serap TABAK

MANİSA–2019

	T.C. MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS EĞİTİMİ FORMLARI Tez Savunma Sınavı Tutanağı	Doküman Kodu	FRYL-031
		Yayınlanma Tarihi	26/03/2018
		Revizyon No/Tarih	2/23/03/2018
		Sayfa	1/1

TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 10.07.2019 tarih ve 24/Ek5 sayılı toplantısında oluşturulan jürimiz tarafından Manisa Celal Bayar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin 9. Maddesi gereğince Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Hakan DÜZENLİ'nin **"İLKÖĞRETİM 8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE GÖRSEL MATERYAL KULLANIMININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ"** konulu tezi incelenmiş ve aday 24.07.2019 tarihinde saat 10:30'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra 120 dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin,

BAŞARILI olduğuna	☒	OY BİRLİĞİ	☒
DÜZELTME yapılmasına	* ☐	OY ÇOKLUĞU	☐
RED edilmesine	** ☐	ile karar verilmiştir.	

BAŞKAN
Prof.Dr. Serap Tabak

ÜYE
Dr. Öğr. Üyesi Kadir ADAMAN

ÜYE
Dr. Öğr. Üyesi Hande Koşkan

	Evet	**Hayır**
Tez, burs, ödül veya Teşvik programına (Tüba, Fullbright vb.) aday olabilir.	☐	☒
Tez, mutlaka basılmalıdır.	☐	☐
Tez, mevcut haliyle basılmalıdır.	☐	☐
Tez, gözden geçirildikten sonra basılmalıdır.	☒	☐
Tez, basımı gereksizdir.	☐	☐

* Bu halde adaya 3 ay süre verilir. İkinci tez savunma sınavında da başarısız olan öğrencinin Enstitü ile ilişiği kesilir.
** Bu halde adayın Enstitü ile ilişiği kesilir.

Hazırlayan Enstitü Sekreteri	Onaylayan Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans olarak sunduğum "İlköğretim 8. Sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Görsel Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi" adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

24/07/2019

Hakan DÜZENLİ

ÖZET

İLKÖĞRETİM 8.SINIF T.C İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE GÖRSEL MATERYAL KULLANIMININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

Gelişmekte olan teknoloji ve öğrenme materyalleri eğitim-öğretim alanında giderek yerini güçlendirmektedir. Öğrenme yolunda öğrencilerin en büyük yardımcılarından biri olarak bilinen görsel materyaller de teknolojik gelişmelerle paralel şekilde gelişmektedir. Bu sebeple görsel materyallerin öğrenciler üzerinde nasıl etkiler bıraktığı veya bırakabileceği de araştırma konusu olmuştur. Araştırma görsel materyallerin öğrenciler üzerinde bıraktığı öğrenme, merak duygusu ve tarihsel duyarlılık gibi konularda ne gibi farklılık oluştuğunu ölçmek üzere yapılmıştır.

Yapmış olduğumuz bu araştırma yalnızca, "Bir Kahraman Doğuyor" "Milli Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!" ve "Milli Uyanış: Yurdumuzun İşgaline Tepkiler" isimli ünitelerde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada yöntem olarak İlköğretim "8.Sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Görsel Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi" konusunda çalışmanın yeterliliğini ve bilimselliğini en fazla yansıtacak olmasından dolayı Gerçek Deneme Modellerinden ön test - son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Çalışmada veri toplama araçları olarak araştırmacı tarafından geliştirilen "Başarı Testi" ve "Görsel Materyale Karşı Tutum Anketi ve Görüşme Formu" kullanılmıştır. Aynı zamanda tüm materyaller araştırmacı tarafından ünite kazanımları ve Milli Eğitim programı esas alınarak geliştirilmiştir. Çalışmada 20'şer öğrenciden oluşan toplam 40 kişilik kontrol ve deney grubu kullanılmıştır. Çalışmada verilerin analizinde ise SPSS 22.0 paket programı kullanılmış ve veriler %95 güven aralığında 0.05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Verilerin çözümlenmesinde Kolmogorov Smirnov Testi, Paired Sample T Testi ve Independent Sample T Testi kullanılmıştır. Öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde görsel materyale karşı tutumlarına ilişkin frekans dağılımları hesaplanmıştır.Çalışma bulgularına göre deney grubundaki öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ön test ve son test

puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Ayrıca başarı son test puanları açısından deney ve kontrol grubundaki öğrenciler arasında deney grubundaki öğrenciler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara göre T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde görsel materyallerin konuların anlaşılmasını kolaylaştırıldığı belirtilmiştir. Araştırma sonrasında yapılan son görüşmelerde görsel materyal ile ders işlemekten keyif aldığını, görsel materyal kullanılması gerektiğini, görsel materyal yardımı ile her konuyu anlayabildiğini ve görsel materyal kullanımı ile her konunun anlaşılabileceğini belirten öğrencilerin oranının yükseldiği görülmüştür.

Anahtar kelimeler: İnkılap Tarihi, Görsel Materyal, Öğretim

ABSTRACT

The Effect of Visual Material Use on Student Achievement in the 8th Grade Turkish Revolution History and Ataturkism Course

Developing technology and learning materials are becoming increasingly important in the field of education. Visual material, known as one of the greatest helpers of students on the way of learning, also develops in parallel with technological developments. For this reason, how the visual materials can affect the students is also the subject of research. The research perfomed to measure the differences in the subjects such as learning, curiosity and historical sensitivity left by the visual materials on the students.The method of the study involved pretest - post test model from the real trial models due to provide the sufficiency and scientificness of the research about the effects of visual materials in the T.R. History of Revolution and Ataturkism course in 8th grades. "Achievement Test" and "Attitude Survey and Interview Form Against Visual Material" developed by the researcher were used as data collection tools in the study. At the same time, all materials were developed by the researcher on the basis of unit gains and National Education program. A total of 40 control and experiment groups consisting of 20 students were used in the study. In the analysis of the data, SPSS 22.0 package program was used and the data were evaluated at a significance level of 0.05 in 95% confidence interval. Kolmogorov Smirnov Test, Paired Sample T Test and Independent Sample T Test were used to analyze the data. Frequency distributions of attitudes towards visual material in the History of Revolution and Atatürkism course were calculated.According to the findings, there was a statistically significant difference between pre-test and post-test scores of students related to T.R. Revolution History and Atatürkism course ($p<0.05$). It was also found that there was a significant difference between the students in the experiment and control groups in favor of the students in the experimental group ($p<0.05$).According to findings from interviews with students, it was determined that visual materials facilitated the understanding of the problems within the T.R. History of the Revolution and Ataturkism course. In the last interviews performed after the research, it was seen that the percentage of students, who stated that they enjoyed using visual materials, that they should use visual materials, understood each topic with the aid of visual materials and that every subject could be understood with the use of visual materials, were increased.

Key words: History of Revolution course, Visual Material, Education

TEŞEKKÜR

Çalışmamın her aşamasında bana destek olan, bilgi ve deneyimleri ile yol gösteren, tecrübesi ile lisansüstü öğrenimimde yardımcı olan danışman hocam Sayın Prof. Dr. Serap TABAK'a, tez çalışmalarım sırasında manevi desteğini her zaman hissettiğim biricik eşim Râna DÜZENLİ'ye, öğrenim hayatım boyunca beni maddi ve manevi olarak destekleyen ve hep yanımda olan aileme yürekten teşekkür ederim.

Hakan DÜZENLİ
Manisa, 2019

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ iv

ÖZET vi

ABSTRACT vii

TEŞEKKÜR METNİ viii

İÇİNDEKİLER ix

KISALTMALAR xiv

TABLOLAR xv

ŞEKİLLER LİSTESİ xvi

EKLER LİSTESİ xvii

GİRİŞ

A. PROBLEM DURUMU 1
B. ARAŞTIRMANIN AMACI 2
C. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ 2
D. PROBLEM CÜMLESİ 3
E. ALT PROBLEMLER 3
F. VARSAYIMLAR 4
G. SINIRLILIKLAR 4
H. TANIMLAR 4

BİRİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜR ARAŞTIRMALARI

1.1. ÖĞRENME 5

1.2. ÖĞRETME 5

1.3. EĞİTİM 5

1.4. TEKNOLOJİ 6

1.5. EĞİTİM ve ÖĞRETİM TEKNOLOJİSİ 6

1.6. TÜRKİYE'DE EĞİTİM TEKNOLOJİSİ 7

1.8. DÜNYADA EĞİTİM TEKNOLOJİSİ 9

1.9. ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM TEKNOLOJİSİNE BAKIŞ AÇISI 10

1.10. GÖRSEL MATERYAL 11

1.11. GÖRSEL MATERYAL KULLANMA İLKELERİ 12

1.12. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 12

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ HAKKINDA BİLGİLER

2.1. TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜ-
LÜK DERSİ TARİHÇESİ 18

2.2. TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜ-
LÜK DERSİ PROGRAMI 19

2.3. TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜ-
LÜK DERSİ ÜNİTE ve KAZANIMLARI 20

2.3.1. Bir Kahraman Doğuyor 20

2.3.2. Millî Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar 21

2.3.3. Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm! 21

2.3.4. Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye 22

2.3.5. Demokratikleşme Çabaları 22

2.3.6. Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası 22

2.3.7. Atatürk'ün Ölümü ve Sonrası 23

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ VE GÖRSEL MATERYAL BİLEŞENLERİ

3.1.1 Sunuş Yoluyla Öğretim 24

3.1.2 Basamaklı Öğretim 24

3.1.3.Eleştirisel Düşünme 25

3.1.4.Çember Tekniği 25

3.1.5.Gezi-Gözlem Tekniği 25

3.1.6.Proje Tabanlı Öğretim 26

3.1.7.İnternet Tabanlı Öğretim 26

3.1.8.Mektup-Telgraf Oyunu 27

3.1.9.Buluş Yoluyla Öğretim 27

3.1.10.Dramatizasyon 27

3.2.GÖRSEL MATERYAL BİLEŞENLERİ 28

3.2.1. Yazı Tahtası 28

3.2.2. Hareketsiz Resimler 28

3.2.3 Gerçek Eşyalar ve Modeller 28

3.2.4. Tablolar 29

3.2.5. Haritalar 29

3.2.6. Fotoğraf Makinesi 29

3.2.7. Tepegöz 29

3.2.8. Episkop ve Epidiyeskop 29

3.2.9. Slayt Projeksiyon Makinesi 30

3.2.10. Teyp 30

3.2.11. Film ve Video 30

3.2.12. Bilgisayar 30

3.2.13. Dokunmatik Ekranlar 30

3.2.14. Tabletler 31

3.2.15. Akıllı Tahta 31

3.2.16. Akıllı Sıralar 31

3.2.17. Akıllı Panolar Teknolojisi 31

3.2.18. İnteraktif Oyunlar 31

3.2.19. Dijital Öykü 31

3.2.20. Robotlar 32

3.2.21. Sanal Gezinti 32

3.2.22. Virtual Reality Gözlük (Sanal Gerçeklik Gözlüğü) 32

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

4.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ 33

4.2. EVREN VE ÖRNEKLEM 33

4.3. VERİLERİN TOPLANMASI 34

4.4. VERİLERİN ANALİZİ 38

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

5.1.DENEY GRUBUNDAKİ ÖĞRENCİLERİN ÖN TEST VE SON TEST PUANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI 39
5.2.KONTROL GRUBUNDAKİ ÖĞRENCİLERİN ÖN TEST VE SON TEST PUANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI 40
5.3.DENEY VE KONTROL GRUBUNUN ÖN TEST-SON TEST SONUÇLARININ KARŞILAŞTIRILMASI 41
5.4.DENEY GRUBU ÖĞRENCİLERİN GÖRSEL MATERYALE KARŞI TUTUMLARINA İLİŞKİN ÖN GÖRÜŞME FREKANS DAĞILIMLARI 41
5.5.DENEY GRUBU ÖĞRENCİLERİN GÖRSEL MATERYALE KARŞI TUTUMLARINA İLİŞKİN SON GÖRÜŞME FREKANS DAĞILIMLARI 44

TARTIŞMA VE ÖNERİLER 48

ÖNERİLER 50

KAYNAKÇA 53

EKLER

KISALTMALAR

MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
N	Denek Sayısı
ÖÇK	Öğrenci çalışma kitabı
P	Anlamlılık
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İstatistik Paket Programı)
SS	Standart Sapma
T.C	Türkiye Cumhuriyeti
TDK	Türk Dil Kurumu
X	Aritmetik Ortalama
FATİH	Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Katılım Grupları 34
Tablo 2. Başarı testi soru dağılımı 34
Tablo 3. Deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları 39
Tablo 4. Kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları 40
Tablo 5. Deney ve kontrol grubunun ön test-son test sonuçları 41
Tablo6.Deney grubu görsel materyale karşı ön görüşmetutum frekans dağılımları……..42
Tablo 7. Deney grubu görsel materyale karşı son görüşme tutum frekans dağılımları 44
Tablo 8. Karmaşık materyaline ait öğrenci görüşleri 47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Karmaşık Materyaline Ait Görsel……..36
Şekil 2. Çevir ve Bil Materyaline Ait Görsel……..37
Şekil 3. Çevir ve Bil Materyalinin Uygulanışı……38

EKLER LİSTESİ

EK 1: Manisa Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü İzin Belgesi 58
EK 2: Etik Kurul Onayı 59
EK 3: Başarı Testi Kullanım İzin Belgesi 60
EK 4: Görsel Materyale Karşı Tutum Anketi ve Görüşme Formu-1 61
EK 5: Görsel Materyale Karşı Tutum Anketi ve Görüşme Formu-2 63
EK 6: Başarı Testi 65
EK 7: Çevir ve Bil Materyalinde Kullanılan Fotoğraflar 67
EK 8: Çevir ve Bil Materyal Föyü 72
EK 9: Karmaşık Materyal Föyü 73
EK 10: Çevir ve Bil Materyali Öğrenci Cevapları 74

GİRİŞ

Her öğrenci okula ilk başladığında derslerini, öğretmenlerini, okulu, okuldaki tüm nesneleri keşfedilmeye değer bir unsur olarak benimser. Sürekli keşfedilmeyi bekleyen okul ortamında öğrencilerin ilgilerini canlı tutmak öğretmenler için yapılacak işlerin başında gelmektedir. 40 dakikalık ders süresince öğrenciler elbette ki mevcut konudan kopmalar yaşar ve hazır bulunuşluk seviyelerinde değişimler gözlenir. Bu bağlamda, derse başlangıçta öğrencileri motive etmek, sınıf içerisinde dikkati sürekli derste tutmak için görsel materyaller kullanılır. Görsel materyaller öğrencilerin algı, dikkat, tutum ve ilgilerini etkiler. Bunun birden fazla sebebi olabilir. Örneğin ivedilikle hazırlanmış bir görsel materyal, sınıf ortamının kalabalığı, ısı, ışık veya bir önceki dersin etkisi beden eğitimi dersinde yapılan spor, halk oyunları vb. gibi etkenlerden dolayı çok verimli kullanılamayabilir. Bunun tam tersi olarak basit bir materyal uygun bir sınıf ortamında, güzel bir sunumla öğrencilerin bilgilerini pekiştirilmesini sağlayabilir.

Mevcut çalışma daha önce bu alanda yapılan birçok çalışma gibi görsel materyallerin etkilerini araştırmaktadır. Gelişmekte olan teknoloji, eğitim alanında geçmişten beri kullanılmaktadır. 2017-2018 öğretim yılında hazırlanan ve beş bölümden oluşan bu tez çalışması gelişimini sürdüren teknolojik araçların görsel materyallerle uyum içinde kullanılması ve bu görsel materyallerin kullanımının öğrenciler üzerindeki etkisini araştırmaktadır. Beş haftalık bir araştırma süresine sahip olan tez çalışmasında ana problem sorusunun yanında dört adet alt probleme de cevap aranmıştır. Bu cevaplar SPSS aracılığıyla çözümlenmiş ve tablolar halinde açıklanmıştır. Bunun yanında araştırma sonuçlarına yönelik olarak mevcut durumda geliştirilebilecek eğitim durumları belirlenmiştir. Eğitim ve öğretim için faydalı olabilecek önerilerde bulunulmuştur. Görsel materyallerle ilgili olarak anketler ve başarı testleri yapılmıştır. Bunların ışığında bulgular ortaya konmuştur.

Yapmış olduğumuuz bu araştırma, görsel materyalin hakettiği değeri bulması ve mevcut sorun durumları göz önüne alınarak yeniden değerlendirilimesi açısından önem arz etmektedir. Günümüzde eğitim anlayışı hızla değişmekte ve ivmelenmeler yaşanmaktadır. Bu hızlı değişime ayak uydurabilecek ve tarihsel süreci de öğrenme metodlarıyla sağlıklı şekilde aktarabilecek bir donanıma her an ihtiyaç duymaktayız.Bu donanım hiç kuşkusuz her parçasıyla görsel materyal adını verdiğimiz eğitim araçlarıdır. Görsel materyal hakkında yapılan yüzlerce araştırma onun ne kadar değerli ve bir o kadar da araştırılmaya değer olduğunu bize gösteriyor.

A. PROBLEM DURUMU

Eğitim günümüzde birçok açıklaması olan bir kavramdır. Bu derin ve anlamlı kelime birden fazla bilim insanı tarafından farklı biçimlerde açıklanmıştır. Tarihsel süreçte insanlık tarihi ile başlayan eğitim ve öğretme ihtiyacı her dönem var olmuştur. M.Ö 427-347 yılları arasında yaşamış Platon'unda dediği gibi "Eğitim insana en iyi olgunluğu vermektir". Zaman içerisinde eğitime olan yaklaşım değişmiş ve eğitim tanımlamaları da buna uygun bir hal almıştır. Örneğin; ünlü Alman düşünür Kant bu konuda'' Eğitim, insan tabiatında bulunan gizli bütün kabiliyetlerin geliştirilmesidir'' demiştir. İngiliz filozof ve ekonomist Stuart Mill ise "Eğitim, tabiatımızı mükemmelliğe yaklaştırmak için gerek kendimizin gerek başkalarının bizim için yaptığı her şeydir" diyerek eğitime bakışını yansıtmıştır. Düşünceleri ile Fransız Devrimine katkı sağlayan Jean Jacques Rousseau ise "Eğitim, çocukları yetiştirmek ve insan yapmak sanatıdır." diyerek eğitimi ne denli önemli gördüğünü belirtmiştir.

Elbette bu söylemlerle tarihsel süreçte bir çok düşünür ve bilim insanı eğitimin önemini ifade etmeye çalışmıştır. Gelişen bilim ve bilişsel düşünme metotları kısa zamanda eğitimi de birikimli yığınlar halinde ilerleyen bir bilim haline getirmiştir. Bununla beraber eğitim bilimleri, pedagoji, formasyon, eğitim öğretim yöntem ve teknikleri gibi kavramlar eğitim bilimleri için vazgeçilmez olmuştur. Elbette ki pedagojik tanımlamalar ve eğitime bilim olarak yaklaşan ve ona bugünkü biricik konumunun kazandırılmasında emek sahibi olan bilim insanları da bilimi tanımlamışlardır. Bu tanımlar, eğitimi daha çok bireyi belirli bir amaç doğrultusunda istendik bir değişimi yerine getirmesi için planlı olarak oluşturulan yaşantılar ve deneyimler olarak tanımlarlar.

Mevcut yaşantısal faaliyetler içerisinde öğrenmeleri kolaylaştıran birtakım donanımlar,eğitim araçları bulunmaktadır. Bunların içerisinde görsel materyalde öğreticinin kontrolünde gerekli tüm kaliteli kullanım süreçlerinden –ki bunlara görsel materyal kullanma ilkeleri de denebilir- geçtikten sonra işe koşulmaktadır. Sözünü ettiğimiz bu işe koşum sürecinde dikkat edilmesi gereken bir çok nokta bulunmakla birlikte elde edilen sonuçlarda iyi okunmalıdır. Mevcut araştırmada cevap aradığımız problemler öğrencilerin görsel materyalde tarihsel argümanları okuması ve bunu akademik olarak yansıtıp yansıtamadığını ortaya çıkartma ihtiyacı olarak açıklanabilir. Alacağımız cevap bize materyal kullanımının ne denli önemli olduğunu ve bu araçların öğrenimi ne derece kolaylaştırdığını gösterebilir.

B. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırma ilköğretim 8.Sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin görsel materyallerle öğretilmesinin öğrenciler üzerinde öğrenme ihtiyacına, merak duygusuna, tarihsel duyarlılık oluşmasına ve görsel materyallerin anlamlı bir etki uyandırma durumunun incelenmesidir. Uygulama 8.Sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi MEB ders kitabında bulunan ünitelerde gerçekleşecektir. Öğrencilere deney grubu ve kontrol grubu olarak belirlenmiş olarak belirli konuda çalışmanın içeriğine uygun olarak ders anlatılacaktır.

Konuya uygun olarak hazırlanan materyaller öğrencilere ders içerisinde sunulacaktır. Öğrencilerin materyal ile ders işlenmesine olan bakış açısı öğrenilecektir. Bu bakış açısı 'Öğrenmeye olan ihtiyacını görsel materyaller karşılıyor mu?' ve 'Materyal ile uygulanan ders öğrencinin merak duygusuna hitap ediyor mu?'' ve 'Tarihsel duyarlılığına etki ediyor mu? '' gibi soru problemlerinin öğrenciler tarafından verilen cevaplara göre yorumlanması ile anlam kazanacaktır. İlerleyen dönemlerde yapılacak araştırmalar için yol gösterici olan bu araştırma aynı zamanda öğrencilerin tutum ve düşüncelerini temel düzeyde ölçen bir araştırma olacaktır. Teknolojinin gelişmesiyle beraber öğretim materyalleri de gelişmektedir. Gelişen bu görsel materyaller öğrenimi kolaylaştıracaktır ve öğrencilerin tutumlarını bilmek bu materyalleri kullanmada yol gösterici olacaktır.

C. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

"Öğretim materyali, öğretme-öğrenme sürecinin temel öğelerinden biridir. Öğrencilerde amaçlanan bilgi, beceri, tutum ve değerleri geliştirmede kullanılan tüm araç, gereç, kaynaklar öğretim materyali kapsamına girer'' (Paykoç, 1991: 93). "Öğrenenler, dünyayı analiz etme, bilgiye erişme, kendi bilgilerini yorumlama ve düzenleme ve bildiklerini diğer insanlarla paylaşma amacıyla teknolojiyi araç olarak kullanırlar'' (Kılıç vd., 2003:153). Bu bağlamda 8.Sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde öğrencilerin isim, çağrışım ve anlamlandırma açısından zorlandıkları birçok konusu olan bir derstir. Materyal tasarımı etkisini ölçme çalışması çok yerinde olacaktır.

Günümüzde her şey çok hızlı yaşanmaktadır. Hızlı araçlarla, hızlı telefonlar, hızlı yemekler. Bu hız içerisinde bilmek ihtiyacı da hızlı bir şekilde giderilmektedir. Öğrenciler ve bilgiye ulaşmak isteyen herkes bunu hızlı bir şekilde yapmak istemektedirler. Bilgiyi öğrencilere en hızlı ulaştıracak ve öğrenimi kolaylaştıracak

olan ise onu bir aracı vasıtası ile anlatmak olacaktır. Aradığımız pratiklik görsel materyalin kendisinde saklıdır. Zamandan, mekandan tasarruf sağlayan materyallerde zamanın bu hızı karşısında değişmiş ve yenilenmiştir. Geçmişten günümüze geldiğimizde kara tahtadan akıllı tahtalara ve daha bir çok eğitim teknolojisine aşina olduğumuzu fark etmemek işten bile değildir.

Tüm bu değişiklikler karşısında öğrencilerin, bu değişimlere ve farklılaşmaya bakış açılarının ne olduğuna dair elbette birçok araştırma yapılmıştır. Yapmakta olduğumuz bu araştırma kapsam ve anlamlılık bakımından öğrencilerin derslerinde kullanılan materyallere bakış açılarını sorguladığı için ayrıca anlam ihtiva etmektedir. Unutulmamalıdır ki bir nesli ayakta tutan onların küçük yaşta kazandığı tutumlardır. Halk arasında bilinen "Ağaç yaşken eğilir" atasözü bu durumu açıklamaktadır. Ülkemizin geleceği olan genç nesil Mustafa Kemal Atatürk'ün çizdiği bu yolda yürümektedir ve bu yürüyüşün sağlıklı olabilmesi için sağlıklı bir eğitim süreci olmalıdır. Görsel materyaller sağlıklı bir eğitim sürecinin tamamlayıcısıdır.

"Türk çocuğu, atalarını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır". Mustafa Kemal Atatürk.

D. PROBLEM CÜMLESİ

İlköğretim 8. sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Görsel Materyal kullanımı öğrencileri derse karşı olumlu yönde motive etmekte midir?

E. ALT PROBLEMLER

1. Öğrencilerin anlamakta zorlandığı bir İlköğretim 8.Sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi ünitesinde yorumlama seviyelerinin üstündeki görsel materyallere bakış açısı nedir?

2. Öğrencilerin kolaylıkla kavradığı bir İlköğretim 8. sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi ünitesinde, yorumlama seviyelerinin altındaki görsel materyallere -karışık grafikler vb. bakış açısı nedir?

3. T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde görsel materyal kullanımı ders başarısını ne yönde etkilemektedir?

4. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

F. VARSAYIMLAR

Bu çalışmada yer alan varsayımlar şu şekilde sıralanabilir:

- Araştırmacı tarafından sorulan sorulara öğrencilerin samimi cevap verdiği varsayılmaktadır.
- Araştırma kapsamında uygulanan anketler ve değerlendirme soruları için yapılan uzman görüşlerinin yeterli olduğu varsayılmaktadır.
- Deney ve kontrol grubunun hazırbulunuşluk seviyelerinin aynı seviyede olduğu varsayılmaktadır.
- Öğrencilerin 8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde öğrenci beyanına göre bazı üniteleri ve kazanımları tam bilmediği ve bazı üniteleri ve kazanımları ise iyi bildiği varsayılmaktadır.

G. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma;

- Yalnızca ilköğretim 8.Sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi konuları ile,
- 2017-2018 öğretim yılı 2. yarıyılında, Manisa ili Demirci İlçesinde bulunan Ziya Gökalp-Nurettin Kelem Ortaokulu'nda 8.Sınıf öğrencilerinden oluşan 20'şer kişilik deney ve 20'şer kişilik kontrol grubu öğrencileri ile,
- Uygulama için belirlenen üniteler ve onların hedef kazanımları ile sınırlıdır.

Uygulama ve diğer etkinlikler farklı zamanlarda yapılacağı için katılım sayısında farklılıklar görülebilir.

H. TANIMLAR

İnkılap: Toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklü değişiklik, iyileştirme, devrim, reform (TDK, 2018).

Atatürkçülük: Mustafa Kemal Atatürk'ün fikirlerinin takipçisi olmayı benimseyen siyasi ideoloji, fikir.

Görsel Materyal: Görme duyumuzla ilgili olan ve öğrenimi kolaylaştıran, öğrenim sürecinde aracılık yapan bütün öğrenme araçlarıdır.

Teknoloji: ''Teknoloji, kuramsal bilgilerin ve bilimsel yasaların uygulamaya dönüştürülmesi işidir'' (Fidan, 1986:179).

BİRİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜR ARAŞTIRMALARI

1.1. ÖĞRENME

"Öğrenme yaşantı ürünü kalıcı izli davranış değişikliği olarak tanımlanır'' (Ertürk, 1972). Doğduğumuz andan itibaren öğrenmeye başlarız ve bu durum genellikle yaşantı ürünü kalıcı davranış değişikliği olarak tanımlanır. Öğrenmelerin birçoğu gözlemin bir sonucu olarak kendiliğinden olabileceği gibi, günlük hayatımızda çokça yaptığımız deneme-yanılma metodu ile de gerçekleşebilir. Anne, baba, ağabey, abla akrabalar ve öğrenmeleri kolaylaştırıcı birçok yöntem ve tekniği ile öğretmenler çevresel faktörler aracılığı ile öğrenmeyi sağlarlar. Kitle iletişim araçları TV, dergi, gazete ve diğer iletişim araçları da öğrenmeyi sağlar.

1.2. ÖĞRETME

"Öğretme, öğrenme süreci içerisinde geçen, bilgilerin aktarılma aşamasıdır ve karmaşık bir hal alabilir. Bu karmaşık süreç gerek program geliştirmeler ile gerek güncellenen eğitim-öğretim müfredatıyla yapılandırılmaya çalışılır. Bu sürecin sonunda yapılan planlı kontrollü ve örgütlenmiş öğretme faaliyetlerine öğretim adı verilir''(Erden, 1998:20). Bu süreci yöneten ve öğretme durumunu gerekli teknik ve yöntemlerle kontrol altında tutan kişi ise öğretmendir.

"Öğretmenlik yapmak, öğretme durumunun öğrenme ile sonuçlanmasını sağlamaktır. Bir çok eğitimciye göre öğretmenlik hem bir sanat hem bir bilimdir. Her biri tek başına yeterli değildir. Öğretmen bir sanatçı, bir bilim adamıdır. Öğretmen, öğretme sanatını kullanarak ve bilimini öğretme sırasında sergileyerek, öğretmeden önce ve öğretmeden sonra eğitimin akışını kontrol eder'' (Kazancı, 1989:3).

1.3. EĞİTİM

"Eğitim; bireyleri, doğayı denetleyecek, değiştirecek ve üretim yapabilecek biçimde yetiştirme, bireylerin doğal olgunlaşmalarını arttırma ve bu özelliği göstermelerini sağlamak amacıyla davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci olarak tanımlanabilir.'' (Ertürk, 1972).

"Bireysel gelişim ve sosyal yeterliklerin kazanılmasına yönelik amaçlı bir eylem olarak, insana kendi içsel doğasını gerçekleştirmeye çalıştığı süreçte, zihinsel,

bedensel, duygusal ve toplumsal bir takım yetenekle, davranışlar ve bilgilerin kazandırılması yönündeki etkinliklerin tümüdür'' (Gökçe, 2000:125).

Bir başka ifade ile eğitim; bireyin toplumsal yeteneğinin ve en elverişli düzeyde kişisel gelişmesinin elde edilmesi için seçilmiş ve denetimli bir çevreyi (özellikle okulu) içine alan toplumsal bir süreçtir (Carter, 1959:145).

1.4. TEKNOLOJİ

"Teknoloji, kuramsal bilgilerin ve bilimsel yasaların uygulamaya dönüştürülmesi işidir'' (Fidan, 1986:179).

"Teknoloji genel anlamda kazanılmış yeteneklerin işe koşulmasıyla doğaya egemen olmak için gerekli işlevsel yapılar oluşturma olarak ifade edilebilir. Teknoloji insanoğlunun eğitim yoluyla kazandığı bilgi ve becerilerden daha etken, daha verimli bir biçimde yararlanabilmesinde, onları daha sistemli ve bilinçli olarak uygulayabilmesinde yardımcı olmuştur''(Alkan, 1997:12-13).

"Teknoloji bilimin üretim, hizmet, ulaşım vb. alanlardaki sorunlara uygulanması olup bu kavram makineler, işlemler, yöntemler, süreçler, sistemler, yönetim ve kontrol mekanizmaları gibi çeşitli öğelerin belirli bir düzende bir araya getirilmesiyle oluşan ve bilim ile uygulama arasında köprü görevi gören bir disiplindir.'' (Koşar vd. 2004:3).

Teknoloji geçmişten günümüze tekerleğin icat edilmesinden, ateşin bulunmasından ve daha sayısız işlevsel aletin insanoğlunun aklından geçtikten sonra hayata getirilmesiyle kendi varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Teknoloji her alanda var olduğu gibi, eğitim alanında da kendine yer bulmaktadır.

1.5. EĞİTİM VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİSİ

Gelişen teknoloji birçok alanda kendine yer bulduğu gibi eğitim alanında da kendisine yer bulmaktadır. Günümüzde eğitim teknoloji ve onun getirdiği imkanlar olmadan neredeyse eksik kalmaktadır diyebiliriz. Okullarda bulunan akıllı tahtalar tarihsel süreçte hepimizin hatırladığı kara tahta ve beyaz tahtanın yerini almıştır. Bu bağlamda gelişen teknoloji, eğitim ve öğretim kavramlarının da belirli bir yere oturtulması gerekliliğini doğurmuştur. ''İki farklı kavram olan eğitim ve öğretim birbirlerine bağlı ancak temelde öğrenmelerin kolaylaştırılması için modüler bir algıyla açıklanmaktadır. Bununla beraber eğitim teknolojisinin ilkeleri ve sağladığı faydalar incelendiğinde bunların öğretim teknolojisini de kapsadığını da söylenebilir'' (Koşar vd. 2004:8).

Ancak bu iki kavramın birbirinden ayrı olduğunu savunanlarda vardır.

> *"Öğretim teknolojisi", öğretimin, eğitimin bir alt kavramı olduğu anlayışına dayalı olarak ve belirli öğretim disiplinlerinin kendine özgü yönlerini dikkate alarak düzenlenmiş teknoloji ile ilgili bir terimdir. Örneğin, "fen öğretimi teknolojisi", "dil öğrenimi teknolojisi" gibi. "Eğitim teknolojisi'' ise insanın öğrenmesi olgusunun tüm yönlerini içeren problemleri sistematik olarak analiz etmek bunlara çözümler geliştirmek üzere ilgili tüm unsurları (insan gücünü, bilgileri, yöntemleri, teknikleri, araç, gereçleri, vb.) işe koşarak uygun tasarımlar geliştiren uygulayan, değerlendiren ve yöneten karmaşık bir süreçtir.* (Alkan, 1997:19).

1.6. TÜRKİYE'DE EĞİTİM TEKNOLOJİSİ

Tarihsel süreçte ülkemizde de eğitim teknolojisi alanında çalışmalar yapılmıştır.Bu çalışmalar gerek sosyal gerek fen bilimlerinde olsun her daim gelişerek devam etmiştir.

''Ülkemizde 1940'lı yıllarda ise okullarda daha çok basılı eğitim gereçleri kullanılmıştır. Tüm bunlar Milli Eğitim Bakanlığı sorumluluğunda yapılmıştır. 1950-1970 yılları arasında okullarda donanıma önem verilmiştir ve bu amaçla, eğitim araç gereçleri üretilerek okullarda öğretmenlerin ve öğrencilerin kullanımına sunulmuştur. 1996 yılında hazırlanan Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, eğitimde niteliğin artırılması için öğretim materyallerinin bilim ve teknolojiden yararlanılarak hazırlanıp uygulanması gerekliliği üzerinde durulmuştur. Türkiye'de 1940'lı yıllarda okullar için haritalar, projeksiyon gereçleri, Fizik ve Kimya derslerinde kullanılmak üzere deney araçları gibi çeşitli ders araç ve gereçleri alınarak yapılmıştır. Deney araçlarının ilk deneme kullanımı da Ankara Yüksek Teknik Öğretmen Okulunda yapılmıştır. Bunları takip eden zaman diliminde 1951 yılında Ankara'da Öğretici Filmler Merkezi kurulmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı, Film-Radyo-Televizyon ile Eğitim Merkezi yapımlarının oluşturulmasına öncülük etmiştir. Okul öncesi, ilk, orta, lise ve dengi okul müfredat programlarına uygun ders araçlarını üretmek ve dağıtmak üzere, 17.05.1961 tarihinde "Ders Aletleri Yapım Merkezi" kurulmuştur.Bu merkezin amacı yurdun çeşitli yerlerindeki okullara,eğitim merkezlerine derslerde kullanılacak görsel materyaller ulaştırmak ve dersleri öğreticilik anlamında daha verimli kılmaya çalışmaktır. 1962 yılında Radyo ile Eğitim Merkezi kurulmuştur. Bu merkez açıköğretim ile öğrenmenin temlini oluşturmuştur ve ''mektupla öğretim'' sürecinden önceki aşamadır. Öğrencilerin dersleri radyo ile dinlemesi sağlanmıştır. Bu durum,radyonun o dönemde ülkede etkin bir şekilde kullanılan teknolojik bir alet olmasıyla açıklanabilir. 1974 yılında Mektupla Öğretim Merkezi kurulmuştur. Böylece, Türkiye'de ilk kez kitle eğitiminde eğitim teknolojisinden yararlanılmıştır.

Bu merkez 1975 yılında yeniden düzenlenerek Yaygın Yüksek Öğretim Kurumuna (YAYKUR) dönüştürülmüştür'' (Akkoyunlu ve İmer, 1998: 160-168).

Türkiyede ''Film-Radyo ve Televizyonla Eğitim Merkezi" adıyla film, radyo ve TV gibi o dönem için modern ve güçlü sayılabilecek yayın araçlarından faydalanılmıştır. 1992 yılına gelindiğinde Film-Radyo ve Televizyonla Eğitim Başkanlığı adında bir başkanlık oluşturulmuş daha sonra yerini 1998 yılında kurulacak Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'ne bırakmıştır. Teknolojik gelişmeleri takip eden yıllarda "Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK)" adını alan kuruluş 2011 yılından beri bu isimle çalışmalarına devam etmektedir. Bugün film merkezi www.eba.gov.tr internet adresinde bulunmaktadır. 1956 yapımı 12 dakikalık ''Bir Dilim Ekmeğin Masalı'' veya o dönem ülkemiz illerini tanıtan 1973 - 1975 yıllarına ait videolar yine Öğretici Filmler Merkezinin yapımı ile bu sitede yayınlanmaktadır. 2011-2012 yıllarında yürürlüğe konulan FATİH (Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) ile 17 ilde 52 pilot okulda FATİH projesi uygulanmaya konmuştur. Proje beş temel esas üzerinde konumlandırılmıştır. Proje, Verimlilik, Erişilebilirlik,Eşitlik,Ölçülebilirlik,Kalite olarak beş temel esas üzerinde şekillendirilmiştir. Fatih projesi öğrencilerin sınav sonuçlarını analiz ederek eksik kaldığı yönleri belirlemektedir.. Öğrencinin hangi yollarla daha kolay öğrendiğini keşfetmesini sağlamakla birlikte ders dışı aktivitelerde ilgi alanlarını bulmasına yardımcı olur.(MEB,2018)

Günümüzde Türkiye'de bulunan ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından desteklenen eğitim teknolojileri ve projeler, FATİH Projesi (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi), EBA(eğitim bilişim ağı), iTec (Katılımcı Sınıf için Yenilikçi Teknolojiler), eTwinning (erasmus projesine bağlı paylaşım ve eğitim portalı), Scientix (Avrupa'da fen eğitimi için topluluk) olarak sıralanabilir.

Mevcut eğitim sistemizde teknoloji yardımı ile yapılmaya çalışılan,öğrencilerin kendilerine ait yorumlar üreten, araştıran, sorgulayan ve çözüm üreten bireylere haline getirilmesidir. Kalıcı bilgilerin öğrencilere sunulması ve öğreticiliğin artırılması teknolojik materyallerle daha mümkün kılınmaktadır. Öğrenme ortamı farklı ve ilginç öğrenme etkinlikleri içeren eğitsel yazılımlar, oyun tabanlı öğrenme ortamları, web tabanlı öğrenme ortamları, e-öğrenme içerikleri kullanılarak zenginleştirebilir. Bu sayede öğrenenlerin dikkati, motivasyonu ve ders başarısı arttırılabilir. (Çelen, F. K., Çelik, A., ve Seferoğlu, S. S. (2011:769).

1.7. DÜNYADA EĞİTİM TEKNOLOJİSİ

Teknolojik ilerleme tüm ülkeler için farklı dinamiklerle sağlanmaktadır. Kimi ülkeler teknolojik gelişmelere ekonomik ve sosyal durumlarına göre daha çabuk sahip olurken kimi ülkeler daha geç sayılabilecek zaman dilimlerinde teknolojik gelişmelerden faydalanmışlardır. Bu bağlamda her ülke için eğitim teknolojilerine sahip olma ve bu teknolojileri uygulama zamanları farklıdır diyebiliriz. Teknolojik gelişmelerin bugün de ilk çıkış noktası olan Amerika Birleşik Devletleri (ABD) eğitim teknolojileri konusunda da dünyada hatırı sayılır bir yere sahiptir. ABD'yi takiben Avrupa Devletleri de teknoloji ve diğer eğitim vasıtalarını zaman içerisinde peyderpey uygulamışlar ve uygulamaya da devam etmektedirler.

> *Zorunlu eğitim süresi 12 yıl olan ABD'de eğitim sorumluluğu eyaletlere bırakılmıştır. Teknoloji eğitimi anaokulu düzeyinde başlamakta ve her düzeyde yerini almaktadır. İlk ve orta öğretimde genel eğitim içinde öğrencilere teknoloji kültürü vermek ve bazı endüstriyel uygulamalara katılmak öngörülürken daha üst eğitim seviyelerinde mesleki ve teknik alanlarda endüstri içinde çalışabilme durumuna gelinmesi hedeflenmektedir. İlkokulda teknolojinin farkında olma, düşünme öncülüğünde problem çözme ve basit uygulamalarla başlar, daha sonraki ortaöğretim düzeylerinde de çağdaş teknoloji ile fen, dil, matematik konularında bağlantı kurmayı, uygulamayı öğretir. Öğrencilere sadece benzetme ve model olarak gösterilmesi değil de bireylerin gerçek teknolojilerle karşı karşıya kalmaları esastır. Yüksek öğrenimdeki kredili sistem ile öğrenci hangi programda olursa olsun çağdaş teknolojiyi yakalayabileceği, uygulama yapabileceği dersleri seçerek endüstriyel sanatlar ve teknoloji eğitiminden faydalanabilir. Anaokulundan başlayarak ilkokul düzeylerinden ileri derecelere kadar geliştirilmiş faaliyetlerden oluşan ve uygulama yaparak öğrenme tekniğinden hareketle teknoloji kavramının tanıtıldığı bir program yapısı izlenmektedir* (Şenel, ve Gençoğlu, 2003:55).

"Japonya'daki 47 eyaletin her birinde, içinde teknoloji/endüstri-ilişkili eğitim bölümü (enformasyon teknolojisi de dahil) bulunan bir eğitim merkezi bulunmaktadır. Büyük eyaletlerden bazıları enformasyon teknolojisi veya teknik eğitim için bağımsız merkezlere de sahiptir. Bu merkezler de öğretmenler eğitim öğretim materyali geliştirmekte ve eğitim üzerine araştırma yapmaktadırlar.'' (Murata ve Stern, 1993:35).

Malezya 1996 yılında eğitimde yenilikçi bir yaklaşımla, Akıllı Okullar (Smart Schools) uygulamasını başlatmıştır. Bu proje 2010 yılında tamamlanması planlanarak başaralı bir şekilde bitirilmiş ve uygulamaya konmuştur. Amacı eğitimde yeniden yapılanma, mükemmeliyet, okullarda eğitim-öğretim koşullarının değiştirilmesi; yönetim, yetenek, sorumluluklar, teknoloji, süreçler, politikalar geliştirilmesidir (Huang, 2000).

1.8. ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM TEKNOLOJİSİNE BAKIŞ AÇISI

‘’Geçmişten günümüze hemen bütün toplumlarda öğretmen statüsünde bulunan kişiler bir bilgiyi başkasına aktarırken o dönemin özelliklerini yansıtan bir araç-gereçten yararlanmışlardır’’ (Sarıtaş, 2007:55).

Bu araç-gereç dönenim şartlarına, iklimine, öğretim durumuna ve ne öğretildiğine bağlı olarak değişiklik göstermiş de olabilir. Öğretmenlik mesleği ise bu gelişime ayak uydurmak ve adapte olmak durumunda kalmıştır.

Çağımız eğitim sisteminde öğretmenin pozisyonu değişmiştir. “Bilen, bilgisini bir hatip edasıyla öğrencilerine aktaran ve ezberci öğretime ağırlık veren öğretmenin yerini, bilen, bildiklerini öğrencilerine sağladığı rehberlik yoluyla sunabilen ve öğrencinin neyi, nereden, nasıl bulabileceğinin yolunu gösteren öğretmen’’ pozisyonu artık daha anlaşılabilir ve makuldür’’ (Şimşek, 2002:6).

Dumlupınar Üniversitesi’nde yapılan bir araştırmada öğretmenlere yöneltilen anket soruları ve cevapları şu şekildedir;

> *“Öğretmenler ‘Teknoloji kullanımı, sizin hayatınızı ve öğretmenliğinizi nasıl etkiledi?’ şeklinde sorulan soruya’büyük etkisi oldu’ ya da ‘önemli şekilde etkisi oldu’ diye yanıt vermiştir. Öğretmenlerin % 10'u aynı soruya ‘sınırlı oranda etkisi oldu’ şeklinde cevap verirken sadece bir öğretmen teknoloji kullanımının hayatı ve öğretmenliği üzerinde hiçbir etkisinin olmadığını belirtmiştir.*

Yine aynı araştırmada öğretmenlerin genel olarak teknoloji kullanımını pahalı buldukları araştırmacı tarafından tespit edilmiştir.

> *Öğretmenlerin % 66'lık gibi büyük bir çoğunluğu “yeni teknolojiyi öğrenmek için zamanım yok” şeklinde belirtilen yargıya katılmamıştır. ‘’Teknoloji kullanımı ile derslerde makineye çok fazla bağımlı kalıyoruz’’ şeklinde belirtilen yargıya öğretmenlerin % 59'u katılmıştır. Teknoloji kullanımına öğrencilerin kayıtsız kaldığı fikrine öğretmenlerin % 29'u katılıyorum, % 32'si kararsızım ve % 39'u ise katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. Teknoloji kullanımının alışkanlık yaptığını ve insanı gerçek ortamdan uzaklaştırdığı fikrini destekleyen öğretmenlerin oranı % 51 iken bu fikre katılmayanların oranı ise % 34'tür”* (Taş vd. 2007:46).

2006 yılında Hacettepe Üniversitesi’nde yapılan “Öğretmenlerin Bilgi Ve İletişim Teknolojileri (BİT) Uygulama Başarıları Ve Bit’e Yönelik Tutumlar” isimli çalışma sonuçlarına göre, bilgisayar teknolojilerini kullanabilme uygulamasında, “öğretmenlerin %95’inin tarayıcı, %55’inin dijital fotoğraf makinesi %80’inin ise projeksiyon gibi çevre birimlerini bilgisayar ile birlikte kullanamadığı tespit edilmiştir.’’ Bununla beraber “sunum hazırlama uygulamasında, öğretmenlerin %80’i dışarıdan ses, video ekleme ve slayt geçişlerini ayarlama gibi ders için materyal hazırlamada ihtiyaç duyulan temel davranışları gerçekleştirememiştir”

(Cüre ve Özdener, 2008:45). Ülkemizde öğretmenler teknolojik materyalleri kullanma konusunda isteklidirler ancak teknik bilgi konusunda istenilen verim alınamamaktadır. Buna rağmen öğretmenler teknolojiye karşı ön yargı geliştirmemektedirler. Gelişmeye ve öğrenmeye açık bir profil çizmektedirler.

1.9. GÖRSEL MATERYAL

Görme, görme duyusu ile ilgili olan ve görmeye dayanan her şey görsel bir unsurdur. Fransızcadan dilimize geçen "matêriel" kelimesi ise; malzeme, gereç anlamını taşımaktadır. (Akalın vd. 2009:1353).

Bu iki kelime eğitim için bir araya geldiğinde insanoğlunun yüzyıllardan beri süregetirdiği eğitilme-eğitme ihtiyacını büyük ölçüde karşılamaktadır. Örneğin, "Eski Mısır'da öğrenciler öğretmenlerinin nezaretinde genellikle üç sayfa küçük hayvan figürü çizimleri yaparak öğretmenin düzeltmeleri ile öğrenirlerdi. Pratik ve uygulamaya dönük bir eğitim anlayışı ile öğrencilere sembolik gemiler dağıtarak altın, gümüş ve pirinç hesapları yaptırılırdı.'' (Gosse, 1915:17). Bununla beraber MÖ 2000 ile 1000 yılları arasındaki dönemden kalma birçok Mısır belgesi arasında, pişmiş topraktan yapılmış küplerin içinde özenle etiketlenmiş papirüsler bulunmuştur. Metinlerde masallar, gezilerin anlatımı, efsaneler, şiirler bulunmaktadır. Bu durum Mısırlıların "Hiçbir şey bilmek kadar değerli olamaz." sözüyle de uyum sağlamaktadır ve aynı zamanda görsel materyal kullanımının eğitimin suni bir süreci değil ihtiyaçtan doğan doğal bir ürünü olduğunu göstermektedir. Uzun yıllar geçmesine rağmen öğrenmenin üzerindeki görsel etki hiçbir zaman değişmemiştir ve günümüzde de görsel materyal kullanımı devam etmektedir.

> *"Günümüze ve yakın tarihe baktığımızda Dale'nin "yaşantı konisi" adını verdiği öğrenme yaşantılarını seçme ve eğitim durumlarını düzenlemeye yardımcı modele göre en iyi öğrendiğimiz şeyler, kendi kendimize yaparak öğrendiğimiz şeylerdir. Öğrendiğimiz şeylerin çoğunu gözlerimiz yardımıyla öğreniriz. Yaşantı konisinin dayandığı bilimsel araştırma bulgularına göre insanlar öğrendiklerinin %83'ünü görme, %11'ini işitme, %3.5'ini koklama, %1'ini tatma duyularıyla öğrenmektedir"* (Yelken-Yanpar, 2017:130).

Bu bağlamda öğrenme sürecine ne kadar çok duyu işlevi katılırsa öğrenme o kadar sağlıklı ve anlamlı olacaktır diyebiliriz.

1.10. GÖRSEL MATERYAL KULLANMA İLKELERİ

Her araştırmacının veya her bilim insanının doğru bilgiyi arayış yolunda kullandığı farklı bilimsel metodlar olabilir.Bu durum ne kadar doğalsa kavramlar içinde farklı tanımlamaların yapılması da o kadar doğaldır. Dolayısıyla görsel materyal kullanımı ile ilgili tek başına genel-geçer bir ilke oluşturulmamış veya oluşturulamamıştır.

> *"Görsel materyal kullanma ilkeleri diğer tüm bilimsel tanımlamalar gibi kesinlik kazanmış tek bir tanıma sahip değildir. Bir çok araştırmacı ilkelerin işlevsel yönünü güçlendirmek ve belirli bir sisteme oturtmak için farklı faktörlerle tanımlar yapmışlardır.. Dolayısıyla bu faktörlerin kesin bir listesini çıkarmak ve genel geçer bir sınıflandırma yapmak pek mümkün değildir."* (Öztürk, 2004:14).

Bununla birlikte ilkelerin farklı şekilde tanımlanması da kaçınılmaz olmuştur. Her ne kadar farklı tanımlamalar yapılsa da görsel materyal kullanımında ortak fayda gözetilmiştir. "Bu faktörler, hedef kazanımlara uygunluk, öğretim konusuna uygunluk, öğretim yöntemlerine uygunluk, öğrenci grubunun özelliklerine uygunluk, sınıf ortamına uygunluk, öğretim araçlarının niteliği, maliyet ve ulaşılabilirlik, görsel özellikler ve okunabilirlik olarak sıralanabilir.'' (Öztürk, 2014:15-23).

> *"Görsel materyali teknik olarak incelediğimizde de bazı detaylar önemlidir ve materyalin öğreticiliği açısından uygulanmasında yarar vardır. Bütünlük; kelimelerin ve nesnelerin birlikte anlam ifade etmesi, Denge; simetrik veya asimetrik bir materyalde öğretici ögelerin konumlandırılması, Vurgu; öğretici ögeyi dikkat ve ilgi merkezi haline getirmek ve son olarak hizalama ve yakınlık gibi noktaları dikkat edilmesi gereken ilkeler olarak görürüz*."(Yalın, 2017:113-118).

1.12. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölüm görsel materyaller, öğretim araçları ve diğer eğitim bileşenleri ile ilgili araştırmaları sunmaktadır. Ülkemizde konuyla ve diğer ilgilerle alakalı birçok araştırma mevcuttur.

Yüksek lisans tezleri, doktora tezleri ve makaleler ile birlikte T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretiminin sorunlarını çözümlemek adına çeşitli eserler yayımlanmış, sempozyumlar yapılmıştır.3 Şubat 1997 yılında Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği tarafından İstanbul Teknik Üniversitesi Maçka Sosyal Tesislerinde yapılan çalışmada ''İnkılap Tarihi'' dersleri nasıl okutulmalı sorusuna cevap aranmıştır. 45 Öğretim üyesinin katıldığı bu atölye çalışmasında İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretimi ile ilgili tartışmalar yapılmıştır.

Alım ve Girgin (2004) tarafından Uzakdoğu Coğrafya Dergisi'nde yayımlanan bir makalede araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin % 3.1'inin derslerde hiçbir araç-gereç kullanmadıklarını belirttikleri görülmüştür. Aynı araştırmanın bulgularına göre araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerinin yarısından çoğu ders kitaplarının ön organize edicilere yer vermediğine ve programla örtüşmediklerine inandıklarını ve ders kitaplarındaki şekil, harita, grafik ve diyagramları öğrenci seviyelerine uygun bulmadıkları söylemişlerdir. Araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin % 36.4'ü coğrafya dersi ile ilgili atlas, harita ve cd. gibi kaynaklara kolaylıkla ulaşabildiklerini belirtirken, % 45.7'si ulaşamadıklarını belirtmiştir. Araştırma sonuçlarında cinsiyete göre görsel materyale olan ilgi seviyeleri belirgin bir farklılık göstermemekle birlikte erkek öğrencilerin görsel materyallere karşı daha olumlu bir bakış açısı takındıkları söylenebilir (Alım ve Girgin, 2004:25-42).

Cihan (2005) tarafından hazırlanan araştırmada T.C İnkılap Tarihi derslerinde kullanılan eğitim araç-gereçlerinin eğitim ve öğretimin etkili ve kalıcı olmasında önemli sonuçlar elde ettiği sonucuna varılmıştır. Araştırma sonucuna göre T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kullanılan araç-gereçler; öğrencilerin problem çözme, eleştirel ve yaratıcı düşünme, empati kurma, gözlem, değerlendirme, sınıflama, dinleme, soru sorma, hipotez kurma gibi becerilerinin oluşmasında ve gelişmesinde olumlu anlamda katkı sağlamıştır (Cihan, 2005:107).

2005 yılında Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi tarafından sunulan ve Prof. Dr. Mehmet ve Hüseyin Tosun'un hazırladığı "İlk ve orta öğretimde kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi: mevcut durum, sorunlar ve çözüm önerileri'' isimli araştırma kitabında sırasıyla Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi dersinin okutulmasında belirgin aksaklıklar ve yeni bir program önerisi, Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi dersi hakkında bilgiler, İlk, orta, yüksek öğretimde inkılap tarihi dersleri, Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi derslerinde başarı nasıl sağlanabilir? Tarih pedagojisine uygun Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi dersleri nasıl olmalıdır? İlk ve orta öğretimde Atatürk İlke ve İnkılapları nasıl öğretilmelidir? Gibi sorulara cevap aranmakta.Bunun yanında tarih öğretiminde ders materyali olarak nutuk, İlköğretimde Atatürk İlke ve İnkılaplarının öğretimi gibi pedagojik konular da kendine yer bulmaktadır (Saray ve Tosun, 2005:1-3). 10-11 Kasım 2005 tarihinde "Türk Eğitim Sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi Öğretimi" adı ile sempozyum Hacettepe Üniversitesi tarafından düzenlenmiştir. Bu sempozyumda

İnkılap tarihi derslerinin öğretimi, ders kitaplarının değerlendirilmesi, programın geliştirilmesi, yeni metotlar ve öğretimde filmlerden yararlanılması gibi birçok konu başlığına değinilmiştir. Dersin işlenmesi ile ilgili aşama kaydetmek adına yapılan bu sempozyumda aynı zamanda bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı ve öğretim elemanı problemlerinden de bahsedilmiş çözüm yolları aranmıştır.

Tonga (2007) tarafından hazırlanan bir araştırmada ise yine MEB yayınlarının 5.sınıf düzeyinde bulunan bir ders kitabı görsel materyal açısından incelenmiştir. Bu inceleme işlemi için araştırmacı tarama modelini kullanmıştır. Araştırma bulgularına göre ders kitabında verilebilecek maksimum değerde görsel malzemeye yer verilmiş ve ders kitabında toplam olarak 351 adet görsel öğe kullanılmıştır. Kitapta fotoğraf, resim, harita, tablo, grafik, diyagram gibi görsel materyallere yer verildiği araştırmacı tarafından belirtilmektedir. Araştırma sonuçlarına göre, eski müfredat eserlere nazaran daha fazla görsel malzemenin, yeni kitapta kendine yer bulmuştur (Tonga,2007:142).

Arslan (2008) tarafından yapılan bir araştırmada ise T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kullanılan materyallerin öğrencilerin hatırlama düzeylerini etkileyip etkilemediği konusu araştırılmıştır.Bilimsel araştırma yöntemlerinden deneysel desenin kullanıldığı bu araştırmada T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretiminde görsel ve işitsel materyal kullanımının, öğrencilerin öğrenme sürecini olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.(Arslan, 2008:107).

Tüzün (2008) tarafından yapılan betimsel bir araştırmada "İlköğretim 8.Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitabında (MEB Yayınları) Atatürkçülük Bölümünün Görsel Materyallerle Öğretilmesi'' konusu araştırılmıştır. Bu bağlamda ulaşılan sonuç ise İlköğretim 2.kademe T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabının Atatürkçülük bölümünde görsel materyal olarak altı adet fotoğraf kullanılmış olması ve bu fotoğraflar dışında hiçbir görsel materyale yer verilmemiş olmasıdır. Betimsel yöntemle araştırılan kitabın son bölümünde bulunan Anıtkabir fotoğrafıyla bölüm konuları içerisinde ilişkilendirilebilecek bir metne rastlanmadığı da araştırmanın bulguları arasında gösterilebilir (Tüzün, 2008:108).

Körükçü (2008) tarafından yapılan bir araştırmada 'tam sayılar konusunun görsel materyal ile öğreniminin 6. Sınıf öğrencilerinin matematik başarılarına etkisi' tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmacı bu cevabı ararken araştırma modelli olarak ön test ve son test kontrol gruplu yarı deneysel model kullanmıştır. Araştırmanın evrenini ise İstanbul'da bulunan bir ilkokulda bulunan 60 öğrenci oluşturmuştur. Bu araştırmanın sonucuna göre görsel materyal ile öğrenimin yapıldığı deney grubu ile

geleneksel öğretim yöntemi kullanılarak öğretimin yapıldığı kontrol grubunun matematik başarıları arasında uygulamalar sonucunda anlamlı bir fark oluşmuştur. Aynı zamanda görsel materyalin bilgileri hafızada tutma konusunda daha iyi sonuçlar verdiği sonucuna da varılmıştır. Öğrencilere yapılan kaygı testleri sonucunda materyal ile ders işlendikten sonra öğrencilerin derse karşı olan kaygılarının da azaldığı sonucu tespit edilmiştir. Kontrol grubunda bulunan öğrencilerin ise derse karşı kaygılarında herhangi bir değişiklik olmamıştır (Körükçü, 2008:73).

Namal (2011) tarafından yapılan ve ön test son test kontrol gruplu model uygulanan bir araştırmada İlköğretim 7. Sınıf sosyal bilgiler dersinde yer alan ‘‘ülkemizde nüfus’’ ünitesinin öğretiminde görsel materyallerden yararlanmanın öğrenci başarısı üzerine etkisi konusu araştırılmıştır. 7. Sınıf sosyal bilgiler seviyesinde yapılan bu araştırmada sonuçlar araştırmacı tarafından bulunmuş ve paylaşılmıştır. Araştırma bulgularına göre sosyal bilgiler dersinde görsel materyal kullanımı öğrencilerin başarısını olumlu yönde etkilemektedir. Soyut konular içeren ders ünitelerinde görsel materyal kullanımı öğrenci başarısını olumlu yönde etkilemiştir. Klasik öğretim metodlarına göre, görsel materyalle öğretim metodunun başarıyı olumlu yönde etkilemesi de bu araştırmanın sonuçları arasındadır (Namal, 2011:48-49).

Güneş (2013) tarafından yapılan bir araştırmada “İlköğretim fen ve teknoloji dersinde 3 boyutlu görsel materyal kullanımının başarıya, kavram öğrenmeye ve tutuma etkisi’’ araştırılmıştır. Araştırmaya aynı okulun beş farklı şubesinden 225 öğrenci katılmıştır. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen modeli kullanılmış olup öğrenciler 6 haftalık bir sürede değerlendirilmiştir. Araştırma süresince derslerde model kullanımına ağırlık verilmiştir. Bunula paralel olarak araştırma sonucuna göre model kullanımının öğrencilerin başarılarına olumlu yönde etki ettiği saptanmıştır. Aynı zamanda basit ve kolay bulunabilir malzemelerin öğrencilerin başarılarını arttırdığı da tespit edilmiştir. Araştırmada kullanılan üç boyutlu görsel materyallerin öğrenimi kolaylaştırdığı da bu araştırmanın bulguları arasındadır (Güneş, 2013:93).

Nurses (2014) tarafından yapılan ve ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen uygulanan bir araştırmada görsel araç-gereçlerle öğrenim gören öğrencilerin, geleneksel öğretim yöntemiyle öğrenim gören kontrol grubu öğrencilerinden daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine aynı araştırmada Türkiye’de İklim Bölgeleri konusunda, elde edilen bulgular doğrultusunda görsel araç-gereç

kullanılarak yapılan konu anlatımının geleneksel öğretim yönteminden başarıyı artırması bakımından daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır ve deney grubundaki öğrencilerin öğretim sonunda konular arasındaki ilişkileri, kontrol grubundaki öğrencilere göre daha iyi değerlendirdikleri saptanmıştır. (Nurses, 2014:60).

Çetintürk (2014) tarafından okul duvarlarında bulunan görsel materyallerin öğreticilik durumunu sorgulayan bir araştırma yapılmıştır. Yapılan bu araştırmada Survey (anket) yöntemi kullanılmış olup sonuçları paylaşılmıştır. Bu sonuçlara göre,

> *"Okul duvarlarında yer alan görsellerin kendilerine katkı sağladığını düşünen öğrenciler bu görseller sayesinde bilgilendiklerini, ilgili konulara yönelik duyarlılık ve farkındalık oluştuğunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenciler, okul duvarlarındaki görsellerin derste öğrenilenlerin pekişmesine, unutulan kısımların hatırlanmasına ve derste motive olmalarına yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Öğrenciler, haritaların bilgi edinmelerini kolaylaştırdığını belirtmişlerdir. Aynı araştırmanın bulgularına göre öğrenciler özlü söz, atasözü, şiir resim ve karikatür gibi materyallerin de okul duvarlarında yer almasını istedikleri cevaplarından anlaşılmaktadır. Öğrenciler Atatürk'e ait resimler ve Atatürk hakkında farklı çalışmaların, bilim adamları ve bilimsel alanlarla ilgili görsellerin, tarihi öneme sahip olay ve kişilerin görsellerinin olmasını istedikleri belirtmişlerdir*. (Çetintürk, 2014:82).

Özdemir (2014) yılında yapmış olduğu bir araştırmada ise öğretmenlerin teknolojik araçlar ve görsel materyallerle ilgili tutumları ile ilgilidir. Bu araştırmada araştırmacı tarafından son-test kontrol gruplu model uygulanmıştır. Araştırmaya göre görsel materyaller kullanılarak ders yapılan deney sınıflarında öğrencilerde ilgi ve merak uyanmış, öğretmen ile öğrenci arasındaki etkileşimi olumlu yönde artırmıştır. Ancak buna rağmen olumsuz durumlar da yok değildir. Araştırmacı bu olumsuzluklardan şu şekilde bahsetmektedir:

> *Uygulama yapılan okullarda teknolojik donanımın aynı olmadığı, bazı sınıflarda görsel sunumu kolaylaştıracak donanım mevcutken, bazı sınıflarda bu imkânların olmadığı belirlenmiştir. Aynı araştırma sonuçlarına göre teknolojik donanım olan bazı sınıflarda araç gereç eksikliğinden dolayı dersin ilk dakikalarının hazırlıkla ve araç gereç teminiyle geçmesi öğrencinin derse ilgisini soğutmakta ve bir gürültü ortamının oluşmasına neden olmaktadır ve öğretmen ancak teknik donanımı tamamladıktan sonra derse geçebilmektedir* (Özdemir, 2014:189-199).

Yıldırım (2014) tarafından yapılan ve evrenini Kayseri ilinde bulunan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin oluşturduğu bir araştırmada,görsel materyal olarak ders kitapları ele alınmıştır. Araştırma tarama yöntemiyle uygulanmıştır ve sonuçları araştırmacı tarafından belirtilmiştir. Araştırma sonuçlarında, öğretmenlerin özellikle 7.Sınıf Sosyal Bilgiler Öğrenci Çalışma Kitabını ve etkinliklerini beğendiklerini

fakat T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğrenci Çalışma Kitabı'nı ve etkinliklerini beğenmediklerini söyledikleri belirtilmiştir (Yıldırım, 2014:74).

Uçar (2015) tarafından Cumhuriyet Üniversitesinde evrenini 5 ve 9 yaşlarında çocukların oluşturduğu bir araştırma yapılmıştır. Araştırmanın konusu olan görsel materyaller ile piyano öğretimi için araştırmacı tarama yöntemi ile bulgulara ulaşmıştır. Buna göre görsel materyallerin müzik öğretiminde çocukların dikkatlerini canlı tuttuğu ve süreklilik sağladığı tespit edilmiştir. Araştırmacının sunmuş olduğu görsel materyaller kontrol grubuna nazaran deney grubunda öğrenimi kolaylaştırmış ve ilgiyi artırmıştır. Aynı zamanda çocukların çalma tekniğinde de gözle görülür bir gelişme kaydedilmiştir (Uçar, 2015:45).

Aktaş (2016) tarafından hazırlanan bir başka araştırmada ise sosyal bilgiler ve inkılap tarihi derslerinde görsel materyal hazırlama sürecine büyük katkılar sağlayan bir teknik olan gezi-gözlem tekniği hakkında sonuçlar hazırlanmıştır. Araştırma doğrultusunda nicel bir araştırma yöntemi olan tarama yöntemi tercih edilmiştir. Araştırma bulgularına göre sosyal bilgiler öğretmenleri gezi-gözlem tekniğini dersin kavratılmasında en önemli yöntem olarak görmektedirler. Araştırma içerisinde bulunan Gök ve Girgin (2001)'nin makalesinin bir bölümünde gezi gözlemin tek başına yeterli olmadığı bunun görsel materyallerle pekiştirilmesi gerektiği şu ifadelerle ortaya konmuştur; "Coğrafya eğitiminde deney, gezi-gözlemin faydaları bunlarla sınırlı değildir. Bu bakımdan ortaöğretim coğrafya derslerinin işlenmesi sırasında, imkanlar ölçüsünde ve özgün materyaller üretmek, uygulamaları daha ilgi çekici hale getirir." (Gök ve Girgin, 2001:63-73)

Ördekçi (2016) Yılında yapmış olduğu bir araştırmada; ilkokul 4. sınıf öğrencileri için hazırlanan müzik eğitiminde öğrenmeyi kolaylaştırıcı görsel materyallerin, ilkokul 4. sınıf müzik dersi programına, ünite konularına, materyal hazırlama ilkelerine ve materyallerde bulunması gereken özelliklere uygun olduğu; görsel materyallerin öğrencilerin konuyu anlamasında ve kalıcı öğrenmeler gerçekleştirmesinde etkili olduğu; hazırlanan görsel materyallerin öğrencinin ilgisini çekecek özellikte olduğu; sınıf ve müzik öğretmenleri tarafından rahatlıkla hazırlanabilecek ve müzik derslerinde kullanılabilecek materyaller olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır (Ördekçi, 2016:72).

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ HAKKINDA BİLGİLER

2.1. TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ TARİHÇESİ

"Atatürk ilkeleri ve inkılap Tarihi dersleri, Türk inkılabının özelliklerini anlatmak ve kendisinden önce yapılan inkılap hareketleriyle karşılaştırmalı bir biçimde incelenmek amacıyla ilk olarak 1925 yılında Ankara Hukuk Mektebi'nde 'İhtilaller Tarihi" dersi adı altında verilmiştir''(Doğaner, 2005:281- 286).

"13 Ocak 1926 tarihinde bakanlar kurulu kararı ile edebiyat fakültelerinde de okutulmaya başlanmıştır. Daha sonra bizzat başbakan İsmet İnönü tarafından ilk defa bu şekilde anılacak olan 'İnkılap Tarihi' dersi Ankara Hukuk Mektebi'nde verilmiştir.'' (Mumcu, 1985:45)

> *1934-1935 yılı içinde Ankara Hukuk Fakültesi ile İstanbul Üniversitesinde derslerin konulduğu günlerin, hizalarında Profesörlerin adlarının da yazılı olduğu İnkılap dersleri programı hazırlanmış, programda İnkılap dersleri için bazı zorunluluklar da yer almıştı. Bu zorunluluklar şu şekilde idi; Derslere Yüksek tahsilde bulunan bütün son sınıf talebesi devama ve sene sonunda imtihan vermeye mecburdur. İmtihanları geçemeyen talebeler diploma alamayacaklardır. Dinleyiciler için derslere girme kartları verilmektedir*.(Özüçetin ve Nadar, 2010:470)

"Yine bu yıllarda Avrupa'da yükselişe geçen totaliter rejimlere karşı Türkiye Cumhuriyeti korumacı bir refleksle derse daha fazla önem vermiştir. Savaş öncesi ortamda Nazi Almanya'sının, Faşist İtalya'nın ve Bolşevik Rusya'nın gençler üzerinde önemli ölçüde etki uyandırdığını ve Cumhuriyet rejimi bundan kaygı duyduğunu belirtmiştir. Korumacı bir refleksle ders bir 'Rejim Dersine' dönüşmüştür."(Tanör vd. 1997:16). Daha sonra ders ''Devrim Tarihi'' adı altında okutulmaya devam edilmiştir.

1981 yılında "Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi" adıyla okutulmaya başlanan ders 1982 yılında ise, günümüzdeki şekliyle "Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi" adını almıştır. Günümüzde ilk ve orta öğretimdeki her dersin içeriğinde yer alan "Atatürkçülük ile ilgili konular" 1982 ve 1986 yılları arasında müfredata yerleştirilmiş ve bu uygulama o yıllar arasında düzenli bir şekilde sürdürülmüştür.(Yazıcı ve Dönmez 2013:245)

> *12 Eylül 1980 tarihine geldiğimizde askeri müdahale gerçekleştirenler, orta ve yükseköğrenim gençliğinin içinde yer aldığı siyasi kamplaşma ve terörü önlemek iddiasıyla, bu derslerle ilgili çok önemli değişiklikler yapmıştır. Dersin adı belirlenirken de, "devrim" yerine "inkılâp" kavramı tercih edilmiştir. Dersin adı, önce "Türk İnkılâp Tarihi" olmuş, 1981'de kabul edilen 2547 sayılı kanun gereğince "Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi" şeklinde değiştirilmiştir. Ortaokul ve liseler için dersin adı, 1981'de "Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi" şeklinde belirlenirken, 1982'de "Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük" şeklinde değiştirilmiştir* (Alperen, 2008:8).

Bu isim değişikliği ile beraber dersin adı günümüze kadar bu şekilde ulaşmıştır.

Tüm bunların yanında İnkılap tarihi derslerinin öğreticiliğini artırabilmek ve derslere elle tutulur anlamda nitelik kazandırabilmek adına dönemin en etkili akademisyenleri ve politikacıları Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi dersinde eğitmenlik yapmıştır.

Bu isimlere örnek olarak Yusuf Hikmet Bayur, Enver Ziya Karal,Mahmut Esat Bozkurt Yavuz Abadan,Yusuf Kemal Tengirşenk, Ömer Lütfi Barkan,Recep Peker ,Hıfzı Veldet Velidedeoglu gibi isimler gösterilebilir. (Arslan, 2008:18).

2.2. TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ PROGRAMI

Ortaokul 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi programının genel amaçları Milli Eğitim Bakanlığımız tarafından belirlenen 12 temel madde üzerinde programlanmıştır. Bunlar;

1. Atatürk'ün askerlik ve devlet adamlığı yetenekleri ile inkılapçı niteliklerini öğrenerek onun kişilik özelliklerini örnek almaları,
2. Millî Mücadele örneğinden hareketle Türk milletinin millî birlik ve beraberlik anlayışı içerisinde özgürlük, bağımsızlık ve vatanseverlik duyguları ile her türlü zorluğun üstesinden gelebileceğini anlamaları,
3. Türk Millî Mücadelesi ve inkılabının, millî ve evrensel özelliklerini kavramaları,
4. Dönemin ağır şartlarında büyük güçlüklere rağmen Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilen Türk İnkılabının tarihî anlamını ve önemini kavramaları,
5. İnsan hakları, ulusal egemenlik, tam bağımsızlık, milliyetçilik, demokrasi, çağdaşlık, laiklik ve cumhuriyet kavramlarının Türk milleti için ifade ettiği anlam ve önemi kavramaları,

6. Atatürk İlke ve İnkılaplarının Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmesindeki yerini kavrayarak Atatürk İlke ve İnkılaplarının esas aldığı değerleri yaşatmaya istekli olmaları,
7. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, millî bilince sahip, millî, manevi ve evrensel değerleri benimseyen birer vatandaş olarak yetişmeleri,
8. Atatürk İlke ve İnkılaplarının, ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütün olan Türkiye Cumhuriyeti'nin dinamik temelini oluşturduğunu kavramaları,
9. Türkiye'nin jeopolitik önemini bölgesel ve küresel etkileri açısından değerlendirerek iç ve dış tehditlere karşı duyarlı olmaları,
10. Bu programda ifade edilen kişisel ve sosyal yeterlik ve becerilerin yanı sıra, tarihe özgü beceri ve yeterlikleri de kazanarak geçmiş, günümüz ve gelecek arasında bağlantılar kurmaya dayalı bir tarih bilinci geliştirmeleri,
11. Türk milletinin bir mensubu ve insanlığın bir parçası olduğu bilincini taşıyarak Türkiye'yi ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık göstermeleri,
12. Günümüzün sorunlarına mantıklı bir yaklaşımla çözümler üretmesini sağlayacak ve kendilerini geleceğe hazırlayacak bilgi, beceri, değer ve tutumlar kazanmaları,

Şeklinde sıralanmıştır ve bugün Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tüm okullarda uygulanmakta tüm eğitim faaliyetleri bu doğrultuda yapılmaktadır (MEB, 2017:3-4).

2.3. TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÜNİTE ve KAZANIMLARI

Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük Dersi kazanımları ve açıklamaları aşağıdaki gibidir:

2.3.1. Bir Kahraman Doğuyor

1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.
2. Mustafa Kemal'in çocukluk döneminde içinde yaşadığı toplumun sosyal ve kültürel yapısını analiz eder.
3. Mustafa Kemal'in öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.
4. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli

kişileri ve olayları kavrar.

5. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

2.3.2. Millî Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar

1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar. Savaş öncesinde ülkeler arasındaki bloklaşmalara değinilir.
2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.
3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.
4. Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.
5. Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.
6. Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmalar ile ayaklanmaların bastırılması için alınan tedbirleri analiz eder.
7. Mustafa Kemal'in ve Türk milletinin Sevr Antlaşması'na karşı tepkilerini değerlendirir.

2.3.3. Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!

1. Millî Mücadele Dönemi'nde Doğu Cephesi ve Güney Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.
2. Millî Mücadele Dönemi'nde Batı Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.
3. Millî Mücadele'nin zor bir döneminde Maarif Kongresi yapan Atatürk'ün, millî ve çağdaş eğitime verdiği önemi kavrar.
4. Türk milletinin millî birlik, beraberlik ve dayanışmasının bir örneği olarak Tekalif-i Millîye Emirleri doğrultusunda yapılan uygulamaları analiz eder.
5. Sakarya Meydan Savaşı'nın kazanılmasında ve Büyük Taarruzun başarılı olmasında Mustafa Kemal'in rolüne ilişkin çıkarımlarda bulunur.

6. Lozan Antlaşması'nın sağladığı kazanımları analiz eder.
7. Millî Mücadele Dönemi'nin siyasi, sosyal ve kültürel olaylarının sanat ve edebiyat ürünlerine yansımalarına kanıtlar gösterir.

2.3.4. Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye

1. Çağdaşlaşan Türkiye'nin temeli olan Atatürk ilkelerini açıklar.
2. Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar.
3. Hukuk alanında meydana gelen gelişmelerin toplumsal hayata yansımalarını kavrar.
4. Eğitim ve kültür alanında yapılan inkılapları ve gelişmeleri kavrar.
5. Toplumsal alanda yapılan inkılapları ve meydana gelen gelişmeleri kavrar.
6. Ekonomi alanında meydana gelen gelişmeleri kavrar.
7. Atatürk Dönemi'nde sağlık alanında yapılan çalışmaları devletin temel görevleri ile ilişkilendirir.
8. Cumhuriyet'in sağladığı kazanımları ve Atatürk'ün Türk milleti için gösterdiği hedefleri analiz eder.
9. Atatürk ilke ve inkılaplarını oluşturan temel esasları kavrar.

2.3.5. Demokratikleşme Çabaları

1. Atatürk Dönemi'ndeki demokratikleşme yolunda atılan adımları açıklar.
2. Mustafa Kemal'e suikast girişimini analiz eder.
3. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye Cumhuriyetine yönelik tehditleri analiz eder.

2.3.6. Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası

1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini, amaçlarını açıklar.
2. Lozan Barış Antlaşması'nın, Türk dış politikasının gelişimine yaptığı etkiler hakkında çıkarımlarda bulunur.
3. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmelerin analizi.

2.3.7. Atatürk'ün Ölümü ve Sonrası

1. Atatürk'ün ölümüne ilişkin yansıma ve değerlendirmelerden hareketle onun fikir ve eserlerinin evrensel değerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.
2. Atatürk'ün Türk Milleti'ne bıraktığı eserlerinden örnekler verir.
3. Atatürk'ün İkinci Dünya Savaşı öncesi tespitleri ve girişimleri Türkiye'nin savaşta izlediği denge siyaseti ile ilişkilendirilir.
4. İkinci Dünya Savaşı'ndaki gelişmelerin ve bu savaşın sonuçlarının Türkiye'ye etkilerini analiz eder.
5. Türkiye'de çok partili siyasi hayata geçişi hızlandıran gelişmeleri, demokrasinin gerekleri açısından analiz eder (MEB, 2017:13-17).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ ve GÖRSEL MATERYAL BİLEŞENLERİ

Tarih dersi konusu itibariyle günümüzden uzun zaman önce meydana gelmiş olaylarla ilgilenmektedir. Tarih programında yer alan konular, genelde öğrencilerin günlük yaşam ve deneyimlerinden uzaktır. Her ne kadar çevremizde geçmişten bugüne kalan bir çok eser bulunsa da tarih dersi içerik olarak soyut bir derstir. Tarih derslerinin bu özelliği nedeniyle özellikle yaşı küçük olan öğrenciler kendi zaman dilimlerinden çok önce gerçekleşmiş tarihi olayları anlamlandırmakta zorluk yaşamaktadırlar. (Demircioğlu ve Şimşek, 2015:5).

Bu bağlamda eğitimcilere düşen yegâne görevlerden birisi öğretime uygun ve öğrencilerin anlatılanları anlamlandırmasına uygun teknikleri kullanarak öğrenimin gerçekleşmesini sağlamaktır.

Bu hedefi gerçekleştirmek için kullanılabilecek birçok öğretim yöntem ve teknikleri bulunmaktadır.

3.1.1. Sunuş Yoluyla Öğretim

Eğitim ve öğretimde en çok kullanılan bu yöntem öğrencilerin edilgen bir konumda kaldığı öğretim yöntemidir. Sunuş yoluyla öğretim aynı zamanda geleneksel öğretim metodu olarakta bilinir.

Sunuş yoluyla öğretim yönteminin uygulanmasında konu ile ilgili kavram, olgu, ilke ve genellemeler öğretmen tarafından açıklanıp, bu kavram olgu, ilke ve genellemelerle, diğer kavram, olgu, ilke ve genellemelerle ilişki kurulur. Öğretmen tarafından verilen olumlu ve olumsuz örneklerle bunlar açığa kavuşturulur. Öğrenciler ise, öğretmen tarafından verilmiş olan örnekleri sınıflandırır bu doğrultuda yeni örnekler verirler (Baran, 2013:22-23).

3.1.2. Basamaklı Öğretim

"Basamaklı öğretim programı; öğrenen merkezli yaklaşımı benimseyen beyin temelli öğrenme, çoklu zeka kuramı, etkin öğrenme, işbirliğine dayalı öğrenme, eleştirel düşünme ve yapılandırmacılık gibi yaklaşımlardan oluşan eklektik bir yapıya sahiptir''(Demirel, 2006:73).

"Bu program yaklaşımı öğrenme-öğretme sürecini etkinliklerle planlamayı ön plana çıkarmaktadır. Bu yaklaşıma göre öğrencinin öğrenme sürecinin hangi aşamasında olduğunun belirlenmesine, yaratıcı etkinliklere katılmasına ve kapasitesi oranında, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda en üst düzeyde öğrenmesine imkân sağlayacak genel hedefler belirlenir. Bu genel hedeflerin etkinliklere dayalı olarak belirli öğrenme birimleri çerçevesinde aşamalı bir hâle getirilmesi ön görülmektedir "(Öner, 2012:23).

3.1.3. Eleştirisel Düşünme

Öğrencilerden en fazla beklenen ve tüm öğretme süreçlerinin sonucu olarak gözlemlenmek istenen eleştirisel düşünme metodu öğrencilerin bilgiye tam olarak doyumu ile alakalıdır. Öğrencilerin gerçek anlamda eleştirisel düşünme becerisine sahip olabilmesi için bilgiyi ve onu oluşturan ortamı tam anlamıyla kavraması gerekmektedir.

> *"Eleştirisel düşünme, kusursuz ve eksiksiz düşünceyi ortaya çıkarmak için disiplinli ve öz denetimli düşünme şekli olarak tanımlanabilir.*Sönmez, 2011: 167-168).

"Eleştirel düşünme öğretiminde kullanılacak yöntemlerin ortak paydası, öğrencilerin kendi öğretimlerinde etkin olmalarını, bir olay ya da olguya birden fazla bakış açısıyla bakabilmelerini ve işbirliğini destekleyen gurup çalışmaları içinde katılgan olabilmelerini sağlamak olmalıdır'' (Şenşekerci ve Bilgin, 2008, 15-43).

3.1.4. Çember Tekniği

"En az kavrama düzeyinde olan bilgilerin tartışıldığı bu teknikte öğrencilerin tartışacakları konunun bilgi ve becerilerine sahip olması gerekir. 15 kişilik öğrenci gurubunda tartışmayı yönetecek bir lider seçilir. Lider hem tartışmayı yönetir, hem de zamanı ayarlar. Çember şeklinde oturan öğrenciler, önceden hazırlanan sorulara teker teker cevap verir. Verilen cevapları seçilen sekreter not eder. Daha sonra hatalı noktalar düzeltilir ve tartışmanın sonunda ana noktalar vurgulanır'' (Sönmez, 2011: 227-228).

Bu yöntem öğrencilerin derse olan ilgisini artırmakla birlikte, görüş geliştirme kapasitelerine ve eleştirel bakış açılarına da olumlu etkiler katar.

3.1.5. Gezi-Gözlem Tekniği

Öğrenciler için daha önce gitmedikleri yerlere gitmek ve orada yeni bilgiler edinmek her zaman heyecan vericidir.Yeni öğrenmeler bu sayede pekiştirilebilir ve merak duygusu artırılabilir.

> *"Gözlem gezisi yöntemi olarak adlandırılan bu yöntem, eğitsel amaçları gerçekleştirmek okul yönetimi tarafından organize edilmiş inceleme, araştırma ve soruşturma faaliyetlerinin tümünü kapsamaktadır. Bu bağlamda sosyal bilgilerde gezi yöntemi eğitsel değeri oldukça yüksek olan bir yöntemdir.* "(Aktaş, 2016:13).

Gezi gözlem yöntemi etkili olduğu kadar dikkatli kullanılması gereken bir yöntemdir.Öğrencilerin koordine edilmesi,grupların istenilen hazırbulunuşluk seviyesinde tutulmaları oldukça önemlidir. Tüm sınırlılıklar göz önüne alınarak bilinçli ve programlı bir şekilde hazırlanan bir gezi-gözlem uygulaması öğrenme için verimli olabilir.

3.1.6. Proje Tabanlı Öğretim

‘’Proje tabanlı öğretim yöntemi öğrencilerin yaşadıkları ve öğrendikleri çevreye yansıyan yeni öğrenme stratejisi oluşturma teşebbüsüdür. Proje tabanlı öğretim yönteminde öğrenciler, bilgileri toplama, analiz etme, bulgu elde etme ve bulguları rapor etme gibi faaliyetleri birebir kendileri yapmaktadırlar.’’ (Altun, 2008:14-18).

Proje tabanlı öğretim metodu, eğitim ve öğretime uygun sonuç odaklı bir metod olarak değerlendirilebilir. Öğrenciler için aşılması zor görünen problemleri kolay hale getiren bu öğretim metodu öğrencilere aynı zamanda özgüven kazandırarak sonraki öğrenmeler içinde cesaret vermektedir.

3.1.7. İnternet Tabanlı Öğretim

İnternet, bilgisayarların birbirine bağlanması ile oluşan ve dünyanın en büyük iletişim ağıdır. Aynı zamanda dünyanın en büyük bilgi bankasıdır. Çağdaş dünyada bireylerden beklenen niteliklerin değişmesi, doğal olarak eğitim anlayışlarını da etkilemekte ve öğretme-öğrenme süreçlerinde teknolojinin önemini arttırmaktadır. ‘’Bununla beraber okullardaki öğrenci sayısının ve bilgi miktarının hızla artması, öğretmen yetersizliği ve bireysel farkların önem kazanması, başta bilgisayar olmak üzere öğrenme teknolojilerinin öğretme-öğrenme süreçlerinde kullanılmasının en önemli nedenlerindendir’’ (Şahan, 2011:239).

İnternete bağlı bilgisayar aracılığı ile birçok eğitim faaliyeti yürütülebilir. Öğrencilere zengin öğrenme ortamları sunar. Hazırlanan içerikler öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygun olarak sunulur. Tekrar edilerek öğrenim kolaylaştırılır ve zaman kazanımı en üst seviyede tutulur. Öğretmenler için gözlem yapmayı, sınav ve görüşme yapmayı da kolaylaştırır.

3.1.8. Mektup-Telgraf Oyunu

Düz anlatım yöntemlerinden birisi olan mektup-telgraf oyunu bilişsel alanın bilgi, duyuşsal alanın alma ve tepkimede bulunma, devinişsel alanın uyarılma basamağındaki davranışları kazandırır.

Sınıfın altı ya da sekiz kişilik gruplara ayrılarak birbirlerine belli bir soruna yönelik olarak soru yazıp yanıtlarını almasıdır. Konunun özelliği ve sınıfın mevcuduna göre öğrenciler mektup ya da telgraf yazmaları ile sınırlandırılabilir. Soruların yanıtları yüksek sesle okunarak tüm sınıfça değerlendirilir (Sönmez, 2011:225).

3.1.9. Buluş Yoluyla Öğretim

Buluş yoluyla öğretim metodu öğretmenlerin öğrencilere yol gösterici olduğu,öğretmenin merkezinden uzaklaşarak öğrencinin yörüngesinde ona bir yol göstererek bilgiyi kazandırma sürecidir. Öğretmenin gösterdiği yol öğrenciyi düşünmeye sevk edecek nitelikte olmalı ve aşırı derecede zorlayıcı olmamalıdır. Öğrenci gözlemleri ve önceki öğrenmeleri ile yeni bilgiyi kendi kendine keşfetmelidir.

"Buluş yoluyla öğrenme, öğrencinin kendi etkinliklerine ve gözlemlerine dayalı olarak yargıya varmasını teşvik edici bir öğretim yaklaşımıdır '' Tokcan ve Oruç, 2009:1013-1024).

3.1.10. Dramatizasyon

''Dramatizasyona eğitim ve öğretimde rol oynama yöntemi de denir ve bu, etkili bir öğretim yöntemidir. Bu yöntemde bir duygu, düşünce, durum, sorun ya da olay, bir grup önünde canlandırılır, diğer bir ifadeyle dramatize edilir. Grubun üyeleri, yalnızca dinlemek ya da tartışmak yerine, olayın nasıl oluştuğunu canlandırırlar, izlerler ve konunun ayrıntısına inerler'' (Kavcar, 1985:36).

Bu teknik, öğrencilerin etkin katılımını gerektirir; çünkü öğrenci hedef davranışın örneğini taklit ederek, jest, mimik, el, kol ve vücut hareketleri yaparak, ses tonunu ayarlayarak sunmalıdır.

"Öğrenci sunacağı konuyu kavramalı ve planlamalıdır. Bu teknik eğitsel ortamda şu sıraya göre yapılmalıdır; neyi yapıp gösterecekleri öğrencilere açık ve anlaşılır şekilde söylenmelidir.Öğrencilere hazırlanmaları için süre verilmelidir.Öğrenciler teker teker ya da birlikte hazırladıklarını sınıfa sunup

göstermelidirler.Yapılanların doğruluğu üzerinde sınıfça tartışılmalıdır."(Sönmez, 2011:248).

3.2.GÖRSEL MATERYAL BİLEŞENLERİ

Günümüzde bir çok ders için görsel materyal kullanıldığını görmekteyiz. Bu dersler en çokta Fen Bilimlerini içeren Fen ve teknoloji dersi olarak karşımıza çıkmaktadır.Öğrenmeyi kolaylaştıran metodlar nasıl ki her ders için uygulanabiliyorsa aynı şekilde görsel materyallerde uygulanabilmelidir. Bununşa ilgi imkanlar çok fazla olsa da ne yazık ki uygulamada yetersiz kalındığı araştırmalarla somutlaştırılmış üzücü bir durumdur.

"Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi öğretiminde bilgi teknolojisi alanı da bulunmaktadır. Ancak bugün tarih derslerinde hatta diğer sosyal alanlarda bilgi teknolojisinden istenilen düzeyde faydalanıldığı söylenemez.."(Köstüklü, 2005:43-50).

Bu bölümde, mevcut durumda tarihsel süreç içerisinde Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kullanılabilecek görsel materyaller hakkında bilgiler sunulmaktadır.

3.2.1. Yazı Tahtası

"Tebeşir tahtası, çok amaçlı tahtalar ve bülten tahtaları yazılı ve görsel materyalleri sergilemek için kullanılır. Sınıflarda en yaygın kullanılan ise tebeşir tahtalarıdır, yaygın kullanılan adı ile yazı tahtasıdır. Bazı okul ve sınıflarda tebeşir tahtaları yerine beyaz tahta olarak adlandırılan çok amaçlı tahtalar bulunmaktadır.''(Yalın, 2017:144).

3.2.2. Hareketsiz Resimler

"Resimler, belli bir tarihsel olayın belli bir zamanda belli kişilerce görsel tasviridir. Resimler her zaman tarihsel gerçeği birebir yansıtmayabilir. Ancak resimsel kanıt ile öğrencinin görsel belleği gelişir ve tarihsel olayları hayal etmesini kolaylaştırır'' (Şimşek. 2015:141).

3.2.3. Gerçek Eşyalar Ve Modeller

"Gerçek eşyalar, öğrencilere somut ve kalıcı öğrenmeler sağlar, öğrenilenlerin genellenmesini kolaylaştırır ve her bireyin, kendi yeteneği ölçüsünde bireysel olarak eğitim görmesine yardım eder. Ancak bazen gerçek eşyalar sınıf

ortamına getirilemeyecek kadar büyük, gözlemlenemeyecek kadar küçük, satın alınamayacak kadar pahalı, çok kirli, tehlikeli ya da hassas olabilir. Bu durumda model kullanımı öğretme ve öğrenme açısından kolaylık sağlar'' (Yalın, 2017:123).

3.2.4. Tablolar

Birden fazla bilgiyi aynı ortamda sunan yazılı materyallerdir. Öğrenciler için Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde sunulan bilgiler tablo haline getirilerek sunulabilir.

3.2.5. Haritalar

Belirli bir alanı, bölgeyi gösteren, kullanım alanına göre farklı türleri bulunan görsel bir materyaldir. Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kullanılan birçok harita öğrenciler için öğrenimi kolaylaştırabilir.

3.2.6. Fotoğraf Makinesi

Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yapılan gezilerde fotoğraf çekimi ve daha sonra çekilen bu fotoğrafların öğrenim aracı olarak derste kullanılması öğrenimin kalıcılığını sağlayabilir.

3.2.7. Tepegöz

"Sınıfa getirilemeyen veya bilinmeyen objeleri çizim, resim, sembol, fotoğraf, tablo, diyagram ve grafikler vb. gibi görsel örnekler olarak perdeye aksettirmek suretiyle tanıtmakta, birbirleriyle karşılaştırma ve kıyaslama imkanı vermektedir. Görülemeyecek kadar küçük objeleri büyütmek yoluyla, hareket halindeki varlıkların pozisyonlarını gösterme imkanı sağlamaktadır'' (Şimşek, 2012:47).

3.2.8. Episkop Ve Epidiyeskop

Saydam olmayan tüm ögeleri iletme özelliğine sahip olan materyal Episkoptur ve buna karşılık Epidiyeskop ise saydam olsun olmasın tüm ögeleri karşı tarafa iletir.

Marmara Üniversitesinde yapılan bir araştırmada episkop, epidiyaskop, slayt makinesi, tuz haritası, diyogram ve diyagram ise öğretmenler tarafından "hiçbir zaman" kullanılmayan materyaller/teknolojiler grubunda bulunmaktadır (Öztürk vd.,

2004:107-120)**.**

3.2.9. Slayt Projeksiyon Makinesi

"Bilgisayar video görüntülerinin yansıtılmasını sağlar. Bir perdeye yansıtılması ve görüntünün ayarlanması gerekir. Son yıllarda en çok kullanılan teknolojilerden birisidir. Okullarda yaygın olarak kullanılır''(Yelken, 2017:182). Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde pek çok konu slayt projeksiyon aracılığıyla öğrencilere sunulabilir.

3.2.10. Teyp

"Ses gerektiren eğitim durumlarında oldukça yararlı bir araçtır. Örneğin yabancı dil öğretimi, gerçek kişilerin duygu ve düşüncelerini anlamada, günlük olayları takip etmekte her zaman eğitimde faydalanılacak bir araçtır'' (Yelken, 2017:183).

3.2.11. Film Ve Video

"Video televizyon teknolojisinin gelişmesiyle ortaya çıkmıştır. Işık, renk, hareket ve ses özelliklerini bir arada vererek öğrencinin dikkatini sürekli olarak bilgiye yoğunlaştırmaktadır. Aynı zamanda daha zengin, akıcı ve kalıcı bilgi sağlar.'' (Koşar vd., 2005: 71).

3.2.12. Bilgisayar

"Bilgisayar, diğer öğretim araçlarından farklı olarak öğretme ve öğrenme açısından benzersiz imkanlar sunan çok yönlü bir araçtır. Bilgisayarın eğitimdeki önemi ve bilgisayarı diğer araçlardan ayıran en önemli özelliği üretim, öğretim, yönetim, sunu ve iletişim aracı olarak kullanılabilmesidir'' (Yalın, 2017:162).

3.2.13. Dokunmatik Ekranlar

Günümüzde okullarda birçok akıllı tahtada kullanılan dokunma özelliği çalışma prensibini dokunmatik ekranlardan almaktadır. 1966 yılında teknoloji sahnesine çıkan dokunmatik ekranlar geçmişten günümüze birçok evreden geçmiştir. Bugün kullanmakta olduğumuz hemen hemen bütün teknolojik araçlarda bu teknoloji mevcuttur.

3.2.14. Tabletler

Görüntüleri geniş bir ekrandan kullanıcıya aktaran ve içerisinde bulunan yazılımla çalışan bir araçtır. Tablet teknolojisi ülkemizde FATİH (fırsatları artırma teknolojiyi iyileştirme projesi) PROJESİ ile ülke çapında uygulanmaya çalışılmıştır.

3.2.15. Akıllı Tahta

> *"İnteraktif tahta veya elektronik tahta olarak da adlandırılan akıllı yazı tahtası günümüzde okullarda kullanımı hızlı bir şekilde yaygınlaşan öğretim araçlarından biridir. Bu teknoloji, bilgisayar ve yazı tahtası teknolojilerinin işlevlerini bünyesinde barındırmaktadır. Dokunmatik ekran özelliği sayesinde, bilgisayarda yer alan bilgiler öğrencilerin okuyabileceği kadar büyük bir ekranda sunulabilmekte bu da sınıf tartışmalarının daha etkili olmasını sağlamaktadır"* (Yelken, 2017:175).

3.2.16. Akıllı Sıralar

Yeni bir teknoloji olan akıllı sıralar birçok okulda özellikle yurtdışında kullanılmaktadır. Katlanabilen ve dersin içeriğine uygun olarak kullanılabilen bu sıralar çok fonksiyonludur. Çevresini saran panelvan ile istenildiği zaman sıra kapatılabilmekte, geniş alan çalışmaları için sıra genişletilebilmekte. Tablet ve diğer teknolojik aletler için de kullanım alanları bu sıralarda bulunmaktadır.

3.2.17. Akıllı Panolar Teknolojisi

Sınıflarda bulunan öğretici panoların yerine, LED ekranlarla tüm sınıfın çevresine yerleştirilmesiyle kurulan bir sistemdir. Öğretmenin elinde bulunan kumanda ile panodaki konu değiştirilebilmekte ve görsel olarak öğrencilerin öğrenimini kolaylaştırmak amaçlanır.

3.2.18. İnteraktif Oyunlar

Öğrencilerin en çok sevdiği ve uygulamak istediği görsel materyallerin başında interaktif oyunlar gelmektedir.Bu oyunlar kimi zaman bir matematik işlemi, kimi zaman ise Türkiye'nin coğrafi şekillerini,dağlarını üretim alanlarını gösteren oyunlardır.Öğrenciler bu oyunları oynayarak hem güzel vakit geçirip hem de yeni öğrenmeler sağlayabilirler.

3.2.19. Dijital Öykü

"Dijital öykü, ses ve müziği içeren öykü anlatımının görsellerle

bütünleştirildiği bir uygulamadır. Öykü anlatımının dijital teknolojilerle desteklenmesi sonucu oluşturulan dijital materyalin öğrenme öğretme sürecinde kullanımıyla öğrenmeyi ve öğretmeyi kolaylaştıran bir araçtır'' (Yelken, 2017:162).

3.2.20. Robotlar

"Teknolojinin gelişimi ile birlikte robot eğitimine verilen önem artmış ve bir çok firma robot eğitim seti üretmeye başlamıştır. Birçok ülke, robot eğitiminin yanında fen ve teknoloji derslerinde de robot setleri kullanmaya başlamıştır'' (Fidan ve Yalçın, 2015:1). Fakat robotlar sadece Fen Bilimleri değil Sosyal Bilimlerde de kullanılabilir. Öğrencilerin yapmış oldukları robotlar sosyal bilgiler ders içeriklerine göre anlamlandırılarak kullanılabilir, bu sayede yansıtıcı düşünme eğilimleri olumlu yönde arttırılabilir.

3.2.2 Sanal Gezinti

"Üç boyutlu sanal bir ortamda sunulan yazılım aracılığı ile bir bölgeyi, savaş alanını veya bir maddeyi herhangi maliyet gerektirmeden sadece bilgisayar aracılığı ile incelemeye yarayan bir teknolojik araçtır. Bu ortamlarda kullanıcılar avatar (sanal karakter) ile kendilerini ifade etmekte farklı yerlerde olunmasına rağmen aynı ortam içerisinde birlikte olma deneyimi yaşamaktadırlar. Bu ortamlarda sesli, yazılı sohbet edebilme imkânı vardır'' (Yelken, 2017:260).

2.5.22. Virtual Reality Gözlük (Sanal Gerçeklik Gözlüğü

21.yüzyıl teknolojilerinden birisi olan bu cihaz, yakın zamanda tüm okullarda kullanılabilir seviyeye gelebilecek kapasitede öğreticiliğe sahiptir.

> *"Sanal (virtual), varolmayan ama algının yönlendirilmesiyle varolduğu yanılsaması yaratılması durumunu ifade eden virtualis kökeninden gelen bir kavramdır.* "(Kuruüzümcü, 2007:93-96).

Sanal gerçeklik gözlüğü ise bu teknoloji ile çalışan ve takıldığı zaman göze sanal olarak bulunulan ortamı gösteren bir gözlüktür. Bu teknoloji ile öğrenciler hazırlanan yazılımlarla tarih öncesi çağlara gidebilir, Milli Mücadeleye bizzat katılabilir ve birçok kazanımını kolayca kavrayabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni ve örneklem grubunun oluşturulma sürecinden; verilerin toplanması, toplanan verilerin veri çözümleme sürecinde verilerin analiz edilmesinden bahsedilecektir.

4.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırmada deneysel araştırmalardan gerçek deneme modellerinin bir parçası olan ön test-son test kontrol gruplu modeli kullanılmıştır. Kullanılan bu modelde gruplar gelişigüzel atanmamıştır. Yansız atama ile oluşturulan gruplar için ön ölçümlerden sonra önlem alınabilecek ortam oluşturulmuştur. Bu bakımdan 'eşitlenmemiş kontrol gruplu model'den ayrılmaktadır. Deneysel araştırmalar bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerinde etkisinin olup olmadığının araştırmacının kontrolünde incelendiği araştırmalardır. Bu tip araştırmalarda genellikle çalışmaya katılan iki grup bulunur ve bu gruplar deney ve kontrol grupları olarak tanımlanmaktadır. Deney grubu araştırmacının müdahale ettiği ve bu müdahalenin etkisinin incelendiği gruptur. Kontrol grubu ise araştırmacının müdahale etmediği gruptur. Eğer deney grubunun ölçüm değerleri kontrol grubuna nispeten yüksek çıkarsa, deney grubuna yapılan müdahalenin bağımlı değişken üzerinde etkili olduğu söylenebilmektedir. (Karasar, 2013)

4.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Çalışmanın evrenini 2017-2018 öğretim yılı Manisa İli Demirci İlçesi Ziya Gökalp-Nurettin Kelem Ortaokulu 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Sınıflar hakkında akademik başarı durumları hakkında bilgiler alındıktan sonra, başarı durumu birbirine en yakın olan 8/B ve 8/C sınıfları araştırma için seçilmiştir. Daha sonra bu iki sınıftaki öğrenciler yansız atama yöntemiyle karıştırılarak deney ve kontrol grubu oluşturulmuştur.

Tablo 1. Katılım Grupları

Katılım	*N*	*%*
Deney Grubu	20	%50
Kontrol Grubu	20	%50

Araştırma evreninin %50'sini 20 kişi ile deney grubu oluştururken %50'sini 20 kişi ile kontrol grubu oluşturmaktadır.Deney ve kontrol grubunda bulunan öğrencilerin 18'i kız, 22 tanesi erkek öğrencidir. Buna rağmen araştırma grupların cinsiyet yönünden heterojen bir şekilde oluştuğu tespit edilmiştir,görülmüştür.

4.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Deney ve kontrol gruplarına araştırma öncesinde ve sonrasında görsel materyallere karşı bakış açılarını ölçmek amacıyla "Görsel Materyale Karşı tutum anketi ve görüşme formu 1" (Ek 4) ve "Görsel Materyale Karşı tutum anketi ve görüşme formu 2 " (Ek 5) uygulanmıştır. Ayrıca araştırma öncesinde ve sonrasında deney ve kontrol gruplarının akademik başarı düzeyleri ölçmek amacıyla "başarı testi " uygulanmıştır.(Ek 6.) Testler M.E.B. 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin kazanımlarına uygun olarak hazırlanmıştır. Testlerin konu dağılımı "Başar Testi''nde Bir Kahraman Doğuyor ünitesine, 'Milli Uyanış yurdumuzun İşgaline Tepkiler've 'Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!' şeklindedir.

Tablo 2. Başarı testi soru dağılımı

4 Soru	4 Soru	12 Soru
Bir Kahraman Doğuyor	Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!	Milli Uyanış yurdumuzun İşgaline Tepkiler

Öğrencilere görsel materyal sonunda uygulanan son başarı testinde ise yine aynı konularda benzer nitelikte sorular sorularak anlamlı farklılık aranmıştır. Öğrencilere sorulan sorular burada da M.E.B. 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin kazanımlarına uygun olarak hazırlanmıştır. Kazanımlar doğrultusunda hazırlanan soruların dağılımı, Milli Uyanış yurdumuzun İşgaline Tepkiler,Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm! ve Bir Kahraman Doğuyor ünitelerine aittir.

Çalışmamızda kullandığımız 20 sorudan oluşan başarı testi ölçeği, Sosyal

Bilgiler Öğretmeni Sinan Ünet tarafından geliştirilmiştir ve ölçeğin güvenirliği Ünet tarafından 0.92 olarak bulunmuştur, onayı alınarak (EK 3) bir öğretim üyesi, iki sosyal bilgiler öğretmeni tarafından ölçme değerlendirme kriterlerine göre görüşleri alınarak uyarlanmıştır.

Tez çalışmamızda ilk kullandığımız materyal "Karmaşık"(Şekil:1) zaman ve kronolojiyi anlama becerisini geliştirmeye yöneliktir. Bu materyal, Microsoft Word programında hazırlanan grafik, çubuk grafik ve çizgi grafiklerden oluşturulmuştur.

Önemli noktalara yıldız ve yuvarlak ikonlar konularak dikkat çekmek amaçlanmıştır. Materyalin uygulanması aşamasında ilk olarak derste işlenen konuyla ilgili dersin anlatılmasını takip eden süreçte grafik A4 kağıda basılı olarak her öğrenciye eşit sayıda dağıtılmıştır. Daha sonra grafiği incelemeleri ve yorumlamaları için kendilerine 7 dakika süre verilmiştir. Bu süre içerisinde bilgilerini kağıda geçirmelerini ve materyal hakkında ne düşündüklerini de kağıda yazmaları istenmiştir. Sürenin bitmesiyle beraber kağıtlar öğrencilerden alınmamıştır. Daha sonra tüm sınıf bilgilerini karşılaştırmak amacıyla sırasıyla grafiği sesli olarak yorumlamıştır. Grafikte yuvarlak simgelerle dikey ilerleyen çizgi Mustafa Kemal Atatürk'ün eğitim hayatını gösteren çizgidir. Bununla beraber sağ tarafında bulunan yıldızlarla belirtilmiş çizgi ise askeri hayatını ve görev yerlerini belirten çizgidir. Tarihsel çizelge, kağıdın solundan başlar ve sağ tarafta artarak devam eder. Öğrenciler için grafikte belirtilen diğer bir görsel ise sütunlardır. Sütünların yuvarlak grafikte denk geldiği yerler aynı zamanda hangi okulu nerede okuduğunu da göstermektedir.Grafiğin bu şekilde tasarlanmasının sebebi öğrencilerin,araştırma öncesinde yapılan ankete verdikleri cevapta en iyi bildikleri konunun 'Mustafa Kemal'in Öğrenim Hayatı' olduğunu söylemesidir.Öğrencilerin iyi bildikleri bir konuda karmaşık bir materyale verdikleri tepki bu materyal ile ölçülmek istenmiştir.

Şekil 1. Karmaşık materyaline ait görsel

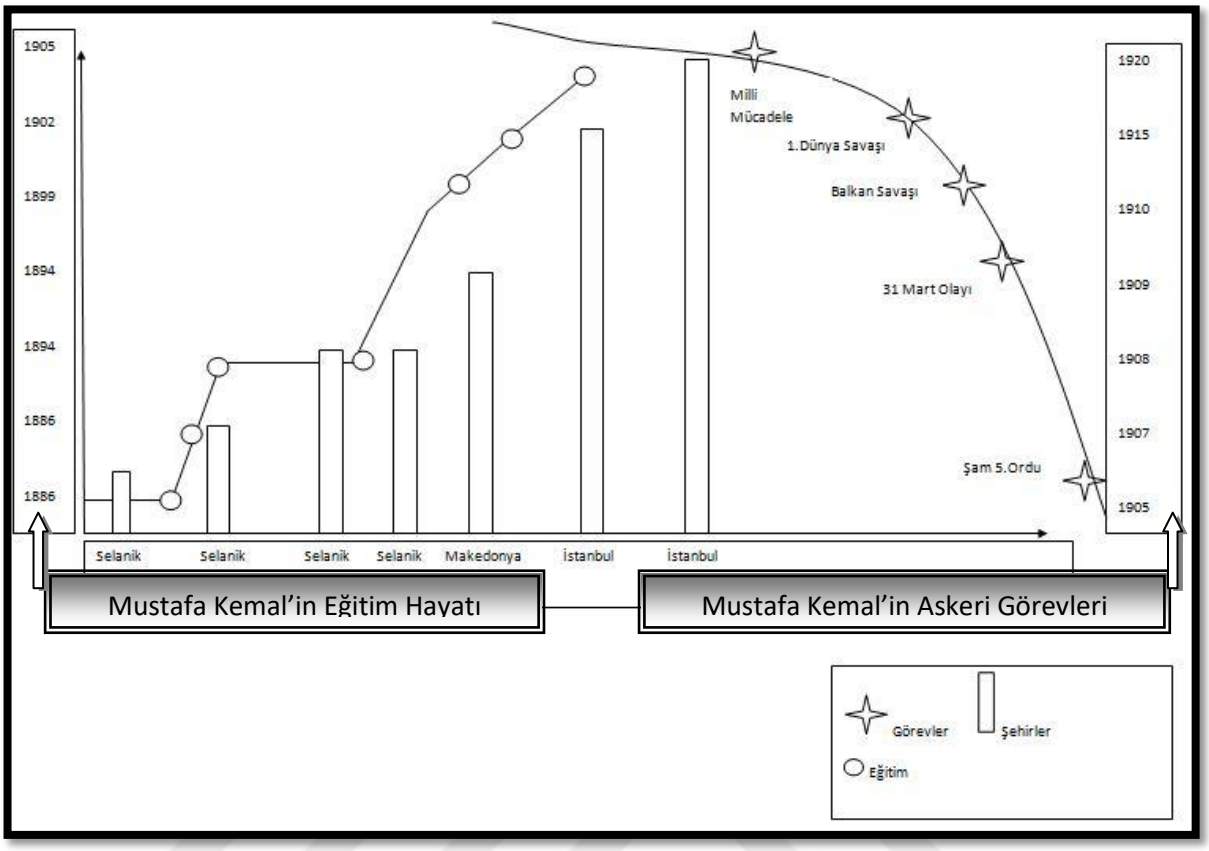

Çalışmada kullanılan ikinci materyal ise "Çevir ve Bil" (Şekil 2) materyalidir. Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersi kapsamında kullanılan "Çevir ve Bil" materyali iletişim becerisini geliştirmeye yöneliktir. Bu materyalin ana gövdesi, mukavva ve sert kartondan yararlanılarak silikon yapıştırıcılarla birlikte oluşturulmuştur. Daha sonra oluşturulan dikdörtgen şeklindeki bu ana gövde içerisine bir kutu yerleştirilmiştir. Büyük dikdörtgen kutunun dışarısına yerleştirilen mandal sayesinde içeride bulunan kutu dönebilen bir hale gelmiştir. Mandal yardımıyla dönen kutunun üzerine mıknatıslarla konuyla ilgili fotoğraflar yapıştırılmıştır. Bu fotoğraflar istenildiğinde sökülüp takılabilsin diye mıknatıs seçilmiştir. Kutunun içerisinde aydınlatmayı sağlaması için 30 cm. uzunluğunda LED bir aydınlatma kablosu da bulunmaktadır. Bu LED sistemi kutunun en altında sert karton kapağın altında gizlenmiştir. Kutunun dışında sağ alt bölümde bu aydınlatmayı çalıştırması için beyaz bir anahtar mevcuttur. Daha sonra üzerine dikkat çekici olması için süslemeler ve renkli kağıtlarla materyalin ismi yazılmıştır.

Şekil 2. Çevir ve Bil Materyaline Ait Görsel

Materyalin uygulama aşamasında 20 kişilik sınıf 5'er kişilik 4 gruba ayrılmıştır. Daha sonra gruplara ayrılan bu öğrencilerden gruplarına birer isim vermesi istenmiştir. Grupların isimleri her tur sonunda puanlarının işlenmesi için tahtaya yazılmıştır. Dönen karton kutuya her turda 4 tane fotoğraf yapıştırılmıştır. Gruplar sırasıyla gelerek mandal yardımıyla kolu çevirir ve fotoğrafları inceler.(Şekil 3) Daha sonra sırasına geçerek gördüğü fotoğrafların neyle ilgili olduğunu kendilerine verilen süre içerisinde kağıda yazar. Her tur için her gruba 5 dakika süre verilir. Tur bittiğinde yeni fotoğraflara geçilir. Fotoğraflar kolaydan zora doğru gider ve ilk turda 10 puan ikinci turda 20 puan üçüncü turda 30 puan olarak hesaplanır. Fotoğrafların tamamını bilen takım 60 tam puan alır ve kazanır.

Araştırmada kullanılan iki görsel materyal "karmaşık" ve "çevir ve bil" materyalleridir. Öğrencilerin başarılı olduğunu düşündüğü ünite için ''karmaşık'' materyali uygulanmıştır.Bu materyali kullanarak ''Öğrencilerin kolaylıkla kavradıklarını belirttikleri bir İlköğretim 8. sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi ünitesinde, yorumlama seviyelerinin üstündeki görsel materyallere -karışık grafikler vb. bakış açısı nedir?'' alt problemine cevap aranmıştır.Araştırmada

kullanılan diğer materyal ‘Çevir ve Bil’ ise yine araştırmanın alt problemlerinden ‘Öğrencilerin anlamakta zorlandıklarını belirttikleri bir İlköğretim 8.Sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi ünitesinde yorumlama seviyelerinin altındaki görsel materyallere bakış açısı nedir?’ sorusuna cevap aramak için araştırmacı tarafından hazırlanmış ve uygulanmıştır.

Şekil 3.Çevir ve Bil Materyalinin Uygulanışı

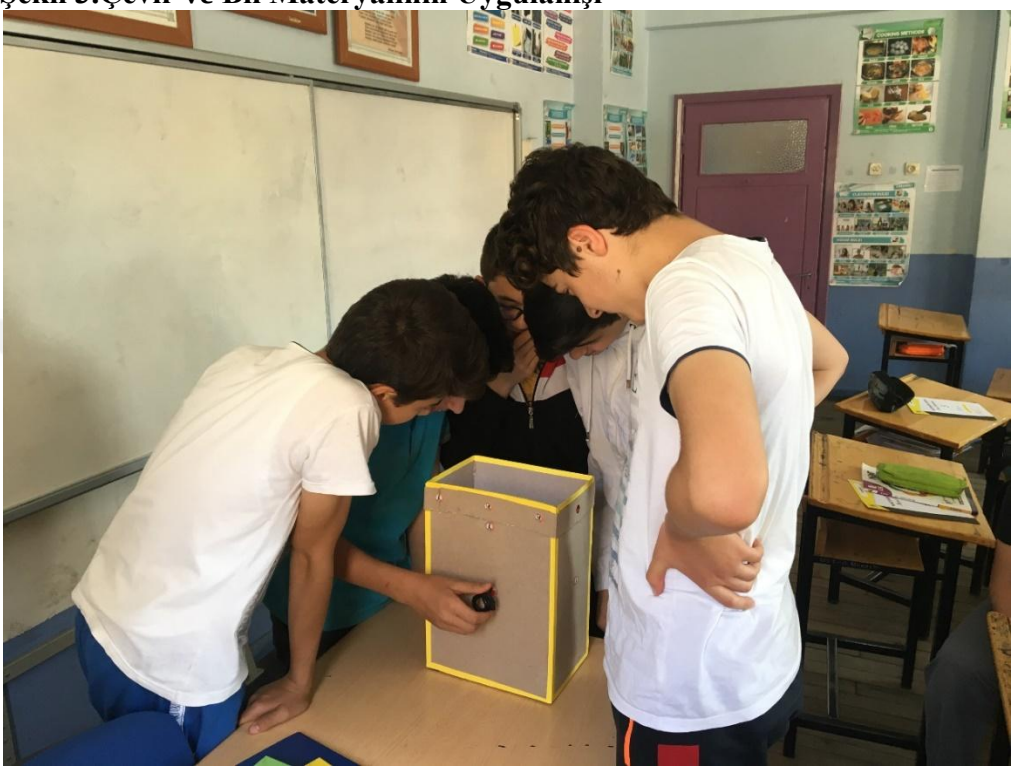

4.4. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmaya katılan öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde görsel materyale karşı tutumlarını belirlemeye yönelik uygulanan anketlerden ve öğrencilerin akademik başarı düzeylerini belirlemeye yönelik ön test ve son testten elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programında %95 güven aralığında 0.05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov Smirnov Testi ile sınanmıştır. İki ilişkili grubun aritmetik ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığının sınanmasında paired sample t testi; bağımsız iki grubun ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığının sınanmasında ise ındependent sample t testi kullanılmıştır. Öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde görsel materyale karşı tutumlarına ilişkin frekans dağılımları hesaplanmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma süresince, araştırmanın esas amacı ve niteliği doğrultusunda elde edilen sayısal verilerin çözümlenmesi ve elde edilen bulguların yorumlanmasına yer verilmiştir.

5.1. DENEY GRUBUNDAKİ ÖĞRENCİLERİN ÖN TEST VE SON TEST PUANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Deney grubunda yer alan öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik puanlarının karşılaştırılması Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları

		N	Ortalama	Std. Sapma	T	P
Deney grubu	Ön test	20	58.50	17.99	-5.278	0.00
	Son test	20	76.50	13.58		

Tablo 3. incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu anlaşılmaktadır ($p<0.05$). Deney grubunun öntest uygulamasında $\bar{X}$ = 58.50 olan aritmetik ortalama, uygulama sonrasında $\bar{X}$ = 76.50 puana yükselmiştir. Diğer bir ifadeyle, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kullanılan görsel materyalin, öğrencilerin ders puanlarını olumlu yönde geliştirdiği söylenebilir.

Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik puanlarının karşılaştırılması Tablo 5'de gösterilmiştir.

5.2.KONTROL GRUBUNDAKİ ÖĞRENCİLERİN ÖN TEST VE SON TEST PUANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Tablo 4. Kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları

		N	Ortalama	Std. Sapma	T	P
Kontrol grubu	Ön test	20	71.75	18.65	-0.517	0.611
	Son test	20	75.00	20.64		

Tablo 4.'te kontrol grubundaki öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Kontrol grubu öğrencilerinin aritmetik ortalamaları ön testte ve son testte birbirine yakındır. Öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde ilk başarı testindeki aritmetik ortalama 71.75 iken, son test aritmetik ortalama 75 olarak belilrnemiştir.Geleneksel yöntemlerle dersi işleyen kontrol grubunda aritmetik ortalama anlamında büyük bir fark yoktur. Anlamlılık açısından standart kabul ettiğimiz ($p<0.05$) değerinin üzerinde bir istatistikle kontrol grubunun geleneksel eğitim metodlarıyla aynı puan ekseninde kaldıklarını söyleyebiliriz. Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik puanlarının karşılaştırılması Tablo 6'da gösterilmiştir.

5.3. DENEY VE KONTROL GRUBUNUN ÖN TEST-SON TEST SONUÇLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Tablo 5. Deney ve kontrol grubunun ön test-son test sonuçları

Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Puanı	Grup	*N*	Ortalama	S.Sapma	T testi	
					t	p
Ön test	Deney	20	58.50	17.99	-3.171	0.004
	Kontrol	20	71.75	18.65		
Son test	Deney	20	76.50	13.58	-2.286	0.028*
	Kontrol	20	75.00	20.64		

**p<0.05*

Tablo 6. incelendiğinde T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ön test puanları açısından deney ve kontrol grubundaki öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olduğu anlaşılmaktadır. ($p<0.05$). Deney grubu öğrencileri çalışmamızın başında kontrol grubuna göre daha düşük puanlar almışlardır. Ancak son test puanları açısından deney ve kontrol grubundaki öğrenciler arasında deney grubundaki öğrenciler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($p<0.05$).Deney grundaki öğrenciler ön testte aldıkları $\bar{X}$ = 58.50 ortalamayı son testte $\bar{X}$ = 76.50 ortalamaya çıkartmışlardır. Bu bulgulara göre deney grubunda bulunan 8. sınıf öğrencilerinin görsel materyal kullanımından kaynaklanan bir puan artışı söz konusudur. 8. sınıf öğrencilerine uygulanan görsel materyale karşı tutum formuna ilişkin bulgular Tablo 3,4,5,6'da yer almaktadır. Burada yapılan ön görüşmelerde öncelikle T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik tutumlar belirlenmiş, ardından görsel materyal uygulaması gerçekleştirilmiştir ve yapılan son görüşmelerde öğrencilerin derse karşı tutumların değişip değişmediği gözlemlenmiştir.

5.4.DENEY GRUBU ÖĞRENCİLERİN GÖRSEL MATERYALE KARŞI TUTUMLARINA İLİŞKİN ÖN GÖRÜŞME FREKANS DAĞILIMLARI

Deney grubu öğrencilerine görsel materyal ile uygulama yapılmadan önce görsel materyalle ilgili tutumları sorulmuş ve analizi yapılmıştır. Anket şeklinde sorulan sorulara öğrenciler,diledikleri şıkları işaretleyerek cevap vermişlerdir.Daha

sonra verilern cevaplar değerlendirilmiş ve veri çözümleme,sonuçlar bölümünde paylaşılmıştır.

Tablo 6. Deney grubu öğrencilerin görsel materyale karşı tutumlarına ilişkin ön görüşme frekans dağılımları

Sorular	Cevaplar	Ön görüşme	
		f	%
Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde size en kolay gelen konu hangisidir?	Bir Kahraman Doğuyor	16	80
	Atatürkçülük	2	10
	Cevap Yok	2	10
Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde size en zor gelen konu hangisidir?	Millî Uyanış	14	70
	Atatürkçülük	3	15
	Cevap Yok	3	15
Görsel materyaller dersi anlamamı kolaylaştırır.	Evet	19	95
	Hayır	1	5
En başarılı olduğunuzu düşündüğünüz ders hangisidir?	Matematik	7	35
	Türkçe	5	25
	İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	3	15
	Diğer	5	25
Görsel materyaller ile hangi derste daha fazla öğrenebileceğinizi düşünüyorsunuz?	Fen ve Teknoloji	14	70
	İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	3	15
	İngilizce	2	10
	Matematik	1	5
Derslerinizde en fazla görmek istediğiniz görsel materyal hangisidir?	Filmler	9	45
	Maketler	4	20
	Slaytlar	3	15
	Tablet ve telefon uygulamaları	2	10
	Karikatürler	2	10
Görsel materyal ile ders işlemekten keyif alırım.	Evet	20	100
	Hayır	0	0
Öğretmenleriniz derslerinizi görsel materyal ile işler mi?	Evet	16	80
	Hayır	4	20
Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde görsel materyal kullanılmalıdır.	Evet	11	55
	Hayır	9	45
Görsel materyal yardımı ile her konuyu anlayabilirim.	Evet	14	70
	Hayır	6	30

Tablo 7. incelendiğinde araştırma öncesi Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde deney grubundaki öğrencilerin kavramakta hiç zorluk çekmedikleri ünite ‘Bir Kahraman Doğuyor’ ünitesi olmuştur. Öğrenciler %80 (n=16) oranında bu üniteyi anladıklarını belirtmişlerdir. Uygulama öncesi görsel materyal ile ders işlemekten keyif aldığını belirten öğrencilerin oranı %100 (n=20) olarak belirlenmiştir. Yine aynı şekilde uygulama öncesi Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde görsel materyal kullanılması gerektiğini belirten öğrencilerin oranı %55 (n=11). Uygulama sonrası, yine aynı öğrenci grubu için yapılan son görüşme formunda, öğrencilerin ‘’Türkiye Cumhuriyeti İnkılap

Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde görsel materyallerin kullanılması gerektiğini düşünüyorum'' ifadesine %80 (n=16) oranında katıldıkları saptanmıştır. Uygulama öncesi görsel materyal yardımı ile her konuyu anlayabildiğini belirten öğrencilerin oranı %70 (n=14) , uygulama sonrası bu oran %85 (n=17) olarak ölçülmüştür.

Diğer bulgular incelendiğinde; Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde öğrencilere en kolay gelen konunun "Bir Kahraman Doğuyor", en zor konunun ise "Milli Uyanış" olduğu görülmüştür. Görsel materyal kullanımı sonrasında "Bir Kahraman Doğuyor" konusuna yönelik cevaplar %80'e yükselirken, "Milli Uyanış" konusuna yönelik cevaplar %75'e düşmüştür. Diğer bir ifadeyle, son görüşmelerde öğrencilerin kolay olarak nitelendirdikleri konuya yönelik tutum daha olumlu hale gelmiştir. Benzer şekilde, öğrencilerin %80'inin zor olarak nitelendirdikleri konuya yönelik tutumun, bu konuda verilen cevapların %75'e azalmasından dolayı az da olsa daha olumlu hale geldiği söylenebilir.

Öğrenciler en başarılı oldukları dersler sorulduğunda, alınan yanıtlar sırasıyla Matematik (%35), Türkçe (%25), Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük (%15) olarak sıralanmıştır. Görsel materyal kullanılarak mevcut başarı düzeyinden daha yüksek başarı gösterilebilecek derslerin başına Fen ve Teknoloji dersinin (%70) geldiği belirlenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersi Fen ve Teknoloji dersi ardından %15 ile ikinci sırada yer almıştır.

Öğrencilere derslerde en fazla hangi materyali görmek istedikleri sorulduğunda, alınan yanıtlar sırasıyla filmler (%45), maketler (%20), slaytlar (%15), tablet ve telefon uygulamaları (%10) ve karikatürler (%10) olarak sıralanmıştır.

Öğrencilere öğretmenleriniz derslerinizi görsel materyal ile işler mi diye sorulduğunda %80'i öğretmenlerinin görsel materyal kullandığını söylerken %20'lik bir öğrenci grubu ise derste görsel materyal kullanmadıklarını belirtmektedir.

Ön araştırma sonuçlarına göre 'Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde görsel materyal kullanılmalıdır ifadesine öğrencilerin %55i katılırken diğer taraftan %45 oranında öğrencilerin görsel materyali bu derste istemedikleri bilgisine ulaşılmıştır.Materyal uygulaması sonrasında 'Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde görsel materyallerin kullanılması gerektiğini düşünüyorum' ifadesine katılan öğrencilerin oranı %80

olmuştur. Bu değişim öğrencilerin uygulama sonrası materyale olan bakış açılarının değiştiğini göstermektedir.

5.5 DENEY GRUBU ÖĞRENCİLERİN GÖRSEL MATERYALE KARŞI TUTUMLARINA İLİŞKİN SON GÖRÜŞME FREKANS DAĞILIMLARI

Bu bölümde görsel materyal uygulaması yapıldaktan sonra deney grubundaki öğrencilerin, görsel materyale karşı fikirlerinin değişip değişmediğini, önceki anketle kıyaslayarak bir sonuca varılmak için uygulanan son görüşme testi sonuçları yer almaktadır. Öğrencilere sorulan sorular görsel materyalin yararlı olup olmadığı, öğrenme sürecinde derse karşı isteklerini ne ölçüde etkilediğini sorgulama amaçlıdır.

Tablo 7. Deney grubu öğrencilerin görsel materyale karşı tutumlarına ilişkin son görüşme frekans dağılımları

Sorular	Cevaplar	Son görüşme	
		f	*%*
Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde görsel materyallerle ders işlenmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?	Daha iyi anlamamızı sağlıyor	17	85
	Eğlenceli ve öğretiyor	2	10
	Pek faydalı olmayabilir,çünkü her öğrenci görsel materyalle anlamayabilir	1	10
Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersi için kendinize ait nasıl bir materyal hazırlamak istersiniz?	Posterler ve çeşitli oyunlar.	16	80
	Resimli ve konuyla ilgili videolar.	2	10
	Bütün konuların olduğu küçük yer kaplayan bir çalışma.	2	10
Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde görsel materyaller yardımı ile akılda kalıcı olduğunu düşündüğünüz kavramlar nelerdir?	I.Dünya Savaşı	16	80
	Savaş isimleri ve önemli kişiler.		
	1.dünya savaşı ve Avusturya Macaristan Veliahtı.	3	15
Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde kullanılan materyaller size ne kazandırdı?	Konuları daha iyi kavradım böyle çok daha güzel oldu	9	45
	Daha iyi anlayabildim gözümde canlandı	4	20
	Bilgilerin ezberlemek yerine daha çok hafızada kalmasını sağlıyor	4	10
	Eğlenceli bir şekilde ders işledik	3	15
Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde hangi materyaller sizde merak duygusu uyandırdı?	Çevir ve Bil	10	50
	Resimler ve üzerinde yazı yazan herşey meraklandırdı	4	20
	Haritalar,dünya küresi,slaytlar	4	20
	İlgimi çeken bir şey olmadı	2	10
TÜRKİYE Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde kendim bir görsel materyal hazırlayıp arkadaşlarıma sunabilirim.	Evet	5	25
	Hayır	15	75

Görsel materyaller Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersine olan ilgimi artırıyor.	Evet	18	90
	Hayır	2	10
Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersi benim için hala zor bir derstir.	Evet	5	25
	Hayır	15	75
Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde teknolojik materyaller olmazsa dersi anlamam zorlaşabilir.	Evet	5	95
	Hayır	15	5
Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde görsel materyallerin kullanılması gerektiğini düşünüyorum.	Evet	16	80
	Hayır	4	20

Deney grubunda bulunan öğrencilerin %85'i (n=17) görsel materyal ile ders anlatılan dersin daha öğretici olduğunu belirtmiştir. Araştırma bulguları içerisinde öğrencilerin görsel materyal hazırlamaya istekli oldukları ve hazırlamak istedikleri materyalin poster ve oyun tasarımı şeklinde olabileceği de bulunmaktadır.

Aynı zamanda öğrenciler görsel materyal uygulamasından sonra anlamakta zorlandıkları Birinci Dünya Savaşı ünitesini %80 oranında daha iyi anladıklarını ve akılda kalıcı olduğunu da belirtmişlerdir. Öğrenciler ilk ankette bu konuda zorlandıklarını belirttikleri için bu noktada materyalin olumlu anlamda bir fark oluşturduğu bu kıyaslama ile söylenebilir.

Öğrenciler aynı zamanda materyaller sayesinde olayları göz önünde canlandırabildiklerini de ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %75'i Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinin görsel materyaller sayesinde kolaylaştığını belirtmişlerdir.Diğer bir ifade ile zor bir ders olduğu önermesine katılmamaktadırlar ve bununla birlikte öğrenciler bu derste görsel materyal kullanılmasını gerekli görmektedirler.

Tüm bulgular dikkate alındığında, 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde görsel materyal kullanımına olumlu bir bakış açısı olduğu söylenebilir. Ön-test ve son-test puanlarına yönelik bulgular incelendiğinde, 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersi puanları ile görsel materyal kullanımı arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve araştırmanın problemi açısından istenen amaca ulaşıldığı söylenebilir.

Araştırmanın birinci alt problem sorusu ‘’öğrencilerin anlamakta zorlandıklarını belirttikleri bir İlköğretim 8.Sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi ünitesinde yorumlama seviyelerinin altındaki görsel materyallere bakış açısı nedir?’’sorusu olarak belirlenmiştir. Buna göre öğrenciler kendilerine şekil ve uygulanış açısından basit gelebilecek bir materyal ile ders işlemişlerdir. ‘’Çevir ve Bil’ materyali uygulanış açısından öğrencilerin çok kolaylıkla uyum sağladığı bir materyal olmuştur. Öğrenciler bu materyal sayesinde kavrama düzeyinde olan bilgileri pekiştirme fırsatı bulmuşlardır. Bu sayede öğrenme kolaylaşmıştır ve öğrenciler son görüşme formunda ‘’Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde hangi materyaller sizde merak duygusu uyandırdı?’’ sorusuna büyük çoğunlukla ‘Çevir ve Bil’ yanıtını vermişlerdir. Bu durum öğrencilerin zor bir konuda,kolay kullanışlı bir materyalle daha iyi öğrenebildiklerini ortaya koymaktadır. Son testlerde deney grubunun daha yüksek puan alması da hipotezi destekler niteliktedir.

Araştırmanın ikinci alt problem sorusu ‘Öğrencilerin kolaylıkla kavradığı bir İlköğretim 8. sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi ünitesinde, yorumlama seviyelerinin üstündeki görsel materyallere -karışık grafikler vb. bakış açısı nedir?’ şeklinde olmuştur. Yapılan ön görüşme testinde öğrenciler kavramakta hiç zorlanmadıkları ünitenin ‘’Bir Kahraman Doğuyor’’ isimli ünite olduğunu belirtmişlerdir. Bu ünitede Mustafa Kemal Atatürk’ün hayatı,öğrenim gördüğü yerler gibi bilgiler bulunmakla birlikte yaşadığı şehirlerde bulunmaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda öğrenciler için ‘karmaşık’ (Şekil 1) adı verilen bir materyal hazırlanmıştır ve ders içinde deney grubuna sunulmuştur. Konu olarakta ‘Bir Kahraman Doğuyor’ isimli konu seçilmiştir. Öğrenciler materyale karışık grafiklerden dolayı anlam verememiş ve materyal istenilen seviyede faydalı olamamıştır. Bu durum bir tablo ile aşağıda açıklanmıştır. Bu tablo öğrencilerin uygulama sonunda kendilerine verilen kağıda görüşlerini yazmalarını sonucunda oluşturulmuştur. Her öğrenciye bir kod numarası verilmiştir. Öğrencilerin materyale karşı düşünceleri Tablo 8’de belirtilmiştir.

Tablo incelendiğinde öğrencilerin çok iyi kavradıklarını ifade ettikleri bir konuda, karmaşık bir materyal ile öğrenme zorlaşabilir ve istenilen kazanımlar verilemeyebilir.Öğrencilerin kolaylıkla kavradığı bir İlköğretim 8. sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi ünitesinde, yorumlama seviyelerinin üstündeki görsel materyallere -karışık grafikler vb.- bakış açısı nedir?’ şeklinde sorulan araştırmanın

ikinci alt problem sorusuna cevap olarak öğrencilerin olumsuz yaklaştığını söylemek mümkündür.

Diğer bir araştırma problemi ise Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde görsel materyal kullanımı ders başarısını hangi yönde etkilediğidir. Bu kapsamda yapılan sonuçları Tablo 3,Tablo 4 ve Tablo 5'de görülen ön-test ve son-test modeli sonucunda 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersine yönelik puanlarının görsel materyal kullanımı sonrası artış gösterdiği, diğer bir ifadeyle görsel materyal kullanımının ders başarısını pozitif yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Tüm bu veriler göz önüne alındığında öğrencilerin en başta görsel materyale karşı birazda olsa mesafeli davrandıkları – en azından İnkılap tarihi dersi için – sözlü ve yazılı verilerden anlaşılmaktaydı. Daha sonra yapılan çalışmamızla öğrencilerin bu durumun eğlenceli olduğunu ve aynı zamanda öğretici olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmacının bizzat kendisinin hazırladığı ve isimlendirdiği 'Karmaşık' isimli materyal çok açıktır ki öğrencilerin yorumlayabileceği bir görsel değildir. Bir materyalin istenen sonuca ulaşabilmesi için, materyal hazırlama ilkelerine kusursuz şekilde uyum sağlaması gerekmektedir.

Tablo 8. Karmaşık materyaline ait öğrenci görüşleri

Öğr.1	Yıllara göre Atatürk'ün görev aldığı şehirler.Anlamakta güçlük çektim,karışıktı.
Öğr.2	Grafik renkli olsa daha anlaşılır olurdu.
Öğr.3	Atatürk'ün görev aldığı şehirler verilmiş.
Öğr.4	Biraz daha anlaşılır olmasını isterdim,ne olduğunu zar zor anladım.
Öğr.5	Biraz karmaşık geldi.
Öğr.6	Ben bu görseli görünce zihnimde hiçbirşey canlandıramadım.
Öğr.7	Sanırım Mustafa Kemal'in eğitim aldığı şehirler.
Öğr.8	Bu grafik acayip karışık yan tarafta belirtilmesine rağmen grafiği okuyamadım.
Öğr.9	Grafik biraz karışık olmuş anlatmak istediğini tam anlatamıyor.
Öğr.10	Derslerde bu materyal kullanılırsa öğrencilerin dah çok anlayacağı kanısındayım.Ama tam tarihler belli değil.
Öğr.11	Atatürk'ün hayatanın geçtiği şehirler ve nerelerde okuduğunu gösteriyor.
Öğr.12	Materyal karışık ve biraz da renksiz daha renkli olsaydı iyi anlardım diye düşünüyorum.
Öğr.13	Karışık buldum ve saçma buldum bunları yapamıyorum ama böyle olmasa yapabilirdim.
Öğr.14	Grafik çok anlaşılır değil. Herhangi bir sınavda soru olarak çıksa öğrenciler yapamaz. Çok karmaşık.
Öğr.15	Biraz karmaşık,sayılardan hiçbir şey anlamadım.
Öğr.16	Grafik Atatürk'ün eğitim görmesini anlatıyor. Grafik bana karışık geldi.
Öğr.17	Atatürk'ün hangi şehirde görev yaptığı.
Öğr.18	Biraz zor anladım. Karışıktı.
Öğr.19	Çok karışık.
Öğr.20	Bu grafik karmaşık olmuş,Atatürk'ün görev yerleri ve hayatı anlatılıyor.

TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Yapılan çalışmada 8. sınıfların T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde görsel materyal kullanımının etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında 20'şer kişilik kontrol ve deney grupları kullanılmıştır. Öğrencilerden veri toplamak amacıyla uygulanan başarı testi formu ve derse yönelik tutum formu kullanılmıştır.

Çalışma sonucunda T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik görsel materyal kullanımının, deney grubunda yer alan 8. sınıf öğrencilerinin başarı puanlarını olumlu yönde geliştirdiği belirlenmiştir. Bu nedenle T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi için araştırmada kullanılan görsel materyallerin öğrenciler açısından etkili öğretim yöntemleri olduğu söylenebilir. Çalışmada ayrıca deney grubuna uygulanan son test puanlarının kontrol grubundan önemli düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu da görsel materyalin etkililiğini gösterir niteliktedir.

Çalışmanın diğer önemli bir sonucu ise, öğrencilerden T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin belirlenen tutum ve görüşlerdir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde görsel materyallerin konuların anlaşılmasını kolaylaştırıldığı belirtilmiştir.

Araştırma sonrasında yapılan son görüşmelerde görsel materyal ile ders işlemekten keyif aldığını, görsel materyal kullanılması gerektiğini, görsel materyal yardımı ile her konuyu anlayabildiğini ve görsel materyal kullanımı ile her konunun anlaşılabileceğini belirten öğrencilerin oranının yükseldiği görülmüştür. Böylece T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi kapsamında 8. sınıf öğrencileri açısından hem nicel hem de nitel anlamda görsel materyalin etkililiği desteklenmiştir.

Araştırmada aynı zamanda öğrencilerin çok iyi bildikleri bir konu hakkında anlaşılması güç materyal ve kavramakta zorlandıkları bir konuda anlaşılır, basit bir materyal tasarlanarak öğrencilerin bakış açısı ve materyallerin etkililiği sınanmıştır.Bu bağlamda etkili ve doğru materyal seçimi sayesinde konuların kavranmasının kolaylaştırılıp, zorlaştırılabileceği anlaşılmıştır.

Gelecekte yapılması planlanan çalışmalarda görsel materyal kullanımına yönelik olarak farklı düzeydeki sınıflarda öğrenim gören öğrencilere yönelik uygulamaların yapılması önerilebilir. Ayrıca görsel materyaller dışında teknoloji destekli, işitsel, yazılı materyallerin kullanımı veya bu materyallerin görsel materyallerle etkililiklerinin karşılaştırılmasının, öğretim verimliliğinin belirlenmesinde önemli birer uygulama olacağı düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında öğrencilere görsel materyal hazırlamak ve sunmakla ilgili olarak yöneltilen sorularda öğrencilerin bu konuda çekimser kaldıkları tespit edilimiştir. Görsel materyal hazırlamak için atölyeler kurulabilir ve öğrenciler kendi tasarımlarıyla dersi kolay hale getirebilecek çalışmalara yönlendirilebilir.Bu sayede özgüven gelişimi ve tasarlayıcı zeka ön plana çıkarılabilir.

Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük dersinde daha önce kullanılan görsel materyallerin –harita,slayt- yerine daha teknolojik ve çağa uygun nitelikte,öğrenmeyi kolaylaştıran materyaller seçilmelidir.Araştırma sırasında öğrencilerin de görsel materyale karşı istekli oldukları ve materyalle ders işlemek istedikleri gözlemlenmiştir. Bu yüzden, dersin verimliliği açısından öğrenci istekleri mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.

Öğretmenlerin görsel materyale bakış açılarını sorgulayan çalışmalara ağırlık verilmeli ve tasarım yapabilen öğretmenler yetiştirilmelidir. Bu bağlamda öğretmenlerin yeterlilikleri de sorgulanmalıdır.

Son olarak belirtilen öğretim materyallerinin bir arada kullanımı ile öğrencilerin başarı puanlarının değişimi incelenerek farklı öğretim teknikleri geliştirilebilir.

Belirtilen öneriler dışında T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinden farklı olarak, özellikle Fen Bilimleri alanına yönelik derslerde farklı materyallerin kullanımı incelenebilir veya T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi için aynı sınıf düzeyinde daha geniş evren ve örneklem kullanılarak bu çalışma bulgularının geliştirilmesi ve genellenebilirliğinin artırılması sağlanabilir. Bu sayede Başkomutan Mustafa Kemal Atatürk'ün bizlere bıraktığı bu eşsiz cumhuriyetin tüm kutsal değerlerini gelecek kuşaklara aktarabilecek gücü kendimizde bulabiliriz.

ÖNERİLER

1. İlköğretim 8.Sınıf düzeyinde T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde görsel materyaller kullanılabilir ve bunlar öğrencilerin beklentilerine göre hazırlanabilir. Öğrenci sevdiği materyallerle ders işlediğinde bu durum öğrenmeyi olumlu etkilemektedir.
2. Öğretmenler görsel materyal kullanmaya teşvik edilmeli,dersler klasik eğitim metodlarıyla can sıkıcı hale gelmekten kurtarılmalıdır. Öğretmenlerin bilgisayar,teknoloji ve inovasyon bilgisine sahip insanlar olması sağlanabilir.
3. Her okulda görsel materyal tasarım atölyesi kurulmalı ve dersin kazanımına göre öğrencilerin kendilerine özgü tasarımlarla materyal hazırlaması sağlanabilir. Bu durum hem üretkenliği ve verimliliği artıracaktır aynı zamanda derse olan katılımı da olumlu anlamda etkileyebilecektir.
4. Görsel materyal, Fen Bilimlerinde kullanıldığı gibi Sosyal Bilgiler alanında da kullanılabilir ve yaygınlaştırılabilir.
5. Öğrencilerin okul ortamında dersi yaşayabilmesi ve anlatılan bilgileri daha iyi kavrayabilmesi için her okulda var olan 'Sosyal Bilgiler Laboratuvarı'ları içerik bakımından iyileştirilebilir. Bu laboratuvarda atölyede üretilen görsel materyaller sunulmalı ve bir müze havası yaratılarak öğrencilerin merak duygusu pekiştirilmelidir.
6. Mevcut şartlar içerisinde tarihi filmler izlettirilmeli ve konuyla ilgili görsel algıya hitap edecek her türlü materyal işe koşulabilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri iyi tahlil edilerek uygun zaman dilimleri tercih edilebilir. Öğrenciler filmle bağlantı kurabilecek temel düzey kazanımlara sahip olmalıdır. Bu sayede öğrenilen bilgilerin kalıcı hafızada yer tutması kolaylaşabilir.
7. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından,T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi için daha fazla WEB tabanlı görsel içerik sunulabilir. Bu içerikler filmler,resimler,maketler şeklinde olabilir.Öğrencilerin bu materyallere ilgi gösterdiklerini araştırmamız sonucunda görmüş bulunmaktayız. Günümüzde her evde bulunan internet ve bilgisayarlar ile okul sonrasında dahi öğrenme işlemleri bu sayede devam edebilir.
8. Mevcut sorun üzerinde daha geniş kapsamlı araştırmalar yapılabilir ve nitel sonuçlar,mevcut sorunlarla birlikte değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

Akalın, Ş.H., vd. (2009). *Türkçe Sözlük, ed.* Türk Dil Kurumu, Ankara,

Akkoyunlu, B., ve İmer, D. G. (1998). Türkiye'de Eğitim Teknolojisinin Görünümü, *Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler Ünite 1-10.* s.160-168, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Aktaş, R. (2016). *Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Gezi-Gözlem Tekniğini Kullanırken Yaşadıkları Problemler Ve Kazanımlara İlişkin Görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kars: Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Alım, M., ve Girgin, M. (2004). Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre 9. Sınıf Coğrafya Derslerinde Yararlanılan Araç-Gereçler ile Materyal ve Öğretim Yöntemleri. *Doğu Coğrafya Dergisi*, (12): 25-42

Alkan, C. (1997). *Eğitim Teknolojisi*. Ankara, Anı Yayıncılık.

Alkan, C. (1997). *Eğitim Teknolojisi 4.Baskı*. Ankara, Atilla Kitabevi.

Alperen, B., B. (2008). *Tarih Öğretmenlerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretimine ilişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler (Kıdem, Mezuniyet, Okul Türü ve Cinsiyet) Açısından İncelenmesi(Konya Örneği)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Altun. S. (2008). *Proje Tabanlı Öğretim Yönteminin Öğrencilerin Elektrik Konusu Akademik Başarılarına, Fiziğe Karşı Tutumlarına ve Bilimsel İşlem Becerilerine Etkisinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Erzurum: Erzurum Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Arslan, Ö. (2008). *İlköğretim 8.Sınıf T.C İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük Dersi Öğretiminde Görsel Ve İşitsel Materyal Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarıları Ve Hatırda Tutma Düzeyleri Üzerindeki Etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Baran, T. (2013). *Probleme Dayalı Öğrenme İle Sunuş Yoluyla Öğretim Yaklaşımlarının Öğrencilerin Bilişsel Öğrenme Düzeyleri Açısından*

Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Cihan, G. (2005). *Orta Öğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi 1998 Programında Önerilen Ders Araç-Gereçlerinin (Materyallerin) Değerlendirilmesi ve Öneriler* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Cüre, F. ve Özdener, N. (2008) Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi *Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojileri (bit) Uygulama Başarıları ve Bit'e Yönelik Tutumları* (H.U. Journal of Education) SS45.

Çelen, F. K., Çelik, A., ve Seferoğlu, S. S. (2011). *Türk Eğitim Sistemi ve PISA Sonuçları*, Akademik Bilişim 11 - XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 2 - 4 Şubat 2011 İnönü Üniversitesi, Malatya

Çetintürk, F. (2014). *Okul Duvarlarında Yer Alan Görsel Materyallerin Sosyal Bilgiler Öğretimindeki Yerine İlişkin Öğrenci Görüşleri,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Demircioğlu, İ. H., ve Şimşek. A., (2015) *Tarih Öğretiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, (ed: Demircioğlu, İ. H. ve Turan, İ.)*. Ankara: Pegem Yayınevi.

Demirel, Ö., Şahan, H.H., Ekinci, N., Özbay, A. ve Begimgil, A. M. (2006). Basamaklı Öğretim Programının Süreç ve Ürün Açısından Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi,* (172) 3.

Doğaner, Y. (2005). *Yüksek Öğretimde Atatürk İlke ve İnkılâplarının Öğretimiyle İlgili Düşünceler, Türk Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi*. Ankara. Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları.

Erden, M. (1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul, Alkım Yayınları.

Ertürk, S. (1989). *Eğitimde Program Geliştirme.* Ankara: Yelkentepe Yayınları.

Fidan, N. (1986). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Ankara, Kadıoğlu Matbaası.

Fidan, U., ve Yalçın, Y. (2015). Robot Eğitim Seti Lego Nxt. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi*, 12(1): 1-8.

Gosse, A.B. (1915). The Civilization Of The Ancient Egyptians, *Pub; T. C. ve E. C.*, London, s.17

Gök, Y. ve Girgin, M. (2001). Ortaöğretim Coğrafya Programında Deney ve Gezi-Gözlemin Önemi. Doğu Coğrafya Dergisi, *Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı*. (6):63-73

Gökçe, F. (2000). *Değişme Sürecinde Devlet ve Eğitim*. Ankara, Eylül Yayınevi.

Güneş, N. M., (2013). *İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersinde 3 Boyutlu Görsel Materyal Kullanımının Başarıya, Kavram Öğrenmeye Ve Tutuma Etkisi.* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Hacettepe Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü (2005). *"Türk Eğitim Sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi Öğretimi"* http://www.ait.hacettepe.edu.tr/akademik/kitap/ctadkasim05.pdf (Erişim Tarihi: 04.01.2018)

Huang, C. J. (2000). Application of the Smart Schools of Malaysia to Taiwan's Technology Education. *In PATT-10 Conference*, Utah, USA.

Karasar, N. (2013). Bilimsel Araştırma Yöntemi (26). Ankara: Nobel. Koç, N.(1994). *Yabancılar İçin Dil Bilgisi*.

Kavcar, C. (1985). Örgün Eğitimde Dramatizasyon. *Eğitim ve Bilim Dergisi.* 10(56):36.

Kazancı, O. (1989). *Eğitim Psikolojisi* (ss.3). Ankara, Kazancı Kitap Tic. A.Ş.

Kılıç, E., Karadeniz, Ş. ve Karataş, S. (2003). İnternet destekli yapıcı öğrenme ortamları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. 23*(2):153

Koşar, E. ve Yüksel, S. (2004). Öğretim Teknolojisi. *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Öğreti Yayınevi, 3.Baskı, Ankara.

Körükçü. E. (2008) *Tam Sayılar Konusunun Görsel Materyal ile Öğreniminin 6. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Başarılarına Etkisi.* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Köstüklü, N. (2005). İlk ve Ortaöğretimde Atatürk İlke ve İnkılâpları ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Nasıl Öğretilmeli? Bazı Tespit ve Öneriler. *İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri",* Ankara: AKDTYK Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, 43-50.

Kuruüzümcü, R. (2007). Bir Dijital Ortam ve Sanat Formu Olarak Sanal Gerçeklik. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi*. (12):93-96.

Sönmez, V. (2011). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara, Anı Yayıncılık.

MEB, (2017). T.C. *İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Progra*mı, https://can.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_08/25135729_T.C._YnkYlap_Tarihi_ve_AtatYrkYlYk_Dersi_YYretim_ProgramY.pdf, (12.03.2018 tarihinde erişildi).

MEB, (2018). *Fatih Projesi Hakkında*. http://fatihprojesi.meb.gov.tr/proje-hakkinda/ (30.10.2018 tarihinde erişildi).

Mumcu A. (1985). *Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin Öğretiminde Yapılan Yanlışlıklar*, I.Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Semineri, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Basımevi, Samsun, 1985, s. 45-54

Murata, S., ve Stern, S. (1993). Technology Education in Japan. *Journal of Technology Education*, *5*(1): 29-37.

Namal. R., (2011) *İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Yer Alan ''Ülkemizde Nüfus'' Ünitesinin Öğretiminde Görsel Materyallerden Yararlanmanın Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Nurses, S. (2014) *6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Yer Alan ''Türkiye'de İklim Bölgeleri'' Konusunun Öğretiminde Görsel Materyalleri Kullanmanın Öğrenci Başarısına Etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Öner, Ü. (2012). *Sosyal Bilgiler Dersinde Çoklu Zekâ Kuramı Destekli Basamaklı Öğretim Programının Öğrencilerin Akademik Başarısına, Tutumlarına ve Kalıcılığa Etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Ördekçi. Ş. (2016) *İlkokul 4. Sınıf Öğrencileri İçin Hazırlanan Müzik Eğitiminde Öğrenmeyi Kolaylaştırıcı Görsel Materyallerin Kullanımına İlişkin Bir İncelemesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Afyon: Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özdemir, K. (2014). *Ortaöğretim Tarih Derslerinde Kullanılan Görsel Materyallerin Öğrenci Akademik Başarı Ve Tutumuna Etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Öztürk, C., Keskin. S., ve Keskin, Y. (2004). İlköğretim Okulu 4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Derslerinde Materyal/Teknoloji Kullanım Durumu. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. (19): 107-120

Öztürk, İ. H. (2012). *Tarih Öğretiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara, Pegem Yayınevi.

Özüçetin, Y. ve Nadar, S. (2010). Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersinin Üniversiteler Düzeyinde Okutulmaya Başlanması ve Gelinen Süreç. *Journal of International Social Research*. *3*(11):470.

Paykoç, F. (1991). *Tarih Öğretimi*. Eskişehir: A.Ü. Açıköğretim Fakültesi Yayınları

Saray. M., Tosun H. (2005) *İlk ve Orta Öğretimde Kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi.

Sarıtaş, M. (2007). *Öğretimde Yararlanılan Araç-Gereçlerin Sınıflandırılması, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Şahan, H. H. (2011). *Eğitimde Yeni Yönelimler 5.Baskı* (ed: Özcan Demirel), Ankara: Pegem Yayınları.

Şenel. A. ve Gençoğlu, S. (2003). *Küreselleşen Dünyada Teknoloji Eğitimi* (ss.55). Ankara: Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi

Şenşekerci, E. ve Bilgin, A. (2008). *Eleştirel Düşünme ve Öğretimi, Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 9(14):15-43.

Şimşek, N. (2002). *Derste Eğitim Teknolojisi Kullanımı,* Ankara, Nobel Yayın.

Şimşek. A. (2015). Tarih Öğretiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı. (ed: İsmail H. Demircioğlu, İbrahim Turan). Ankara Pegem Yayınevi.

Tanör, B. (1997). *İnkılap tarihi dersleri nasıl okutulmalı?*. Sarmal Yayınevi.

Taş, H.İ., Özel, A., Demirci, A., (2007). Coğrafya Öğretmenlerinin Teknolojiye Bakış Açıları ve Teknolojiden Yararlanma Seviyeleri (ss.44), *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*

Türk Dil Kurumu (2018). http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_yanlisveview=yanlisvekelimez=193 (Erişim Tarihi: 28.03.2018).

Tokcan, H. ve Oruç, Ş. (2009). Osmanlı Devleti Son Dönemlerinde Coğrafya Öğretimi: Buluş Yoluyla Öğretime Bir Örnek. *Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(3): 1013-1024.

Tonga, D. (2007). *İlköğretim 5.Sınıf MEB Sosyal Bilgiler Ders Kitabında Yer Alan Görsel Materyallerin İncelenmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Tüzün, H. (2008). *İlköğretim 8.Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi Ve Atatürkçülük Ders Kitabında (MEB Yayınları) Atatürkçülük Bölümünün Görsel Materyallerle Öğretilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Uçar, M. (2015). *5-9 Yaş Aralığındaki Çocukların Piyano Eğitiminde Öğrenmeyi Sağlayıcı Ve Destekleyici Görsel Materyal Geliştirme* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uluçay, İ. S. ve Çakır, H. (2014). İnteraktif Oyunların Matematik Öğretiminde Kullanılması Üzerine Araştırmaların İncelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama Dergisi*, 4(1):13-34.

Yalın, H. İ. (2017). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Nobel Yayınları.

Yazıcı, K. Ve Dönmez C. (2013). Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitaplarında Tarihi Karakterlerin Kullanımını Etkileyen Faktörler. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 14*(3), 245.

Yelken, Yanpar, T. (2017). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarım,* Ankara, Anı Yayıncılık.

Yıldırım, F. (2014). *8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğrenci Çalışma Kitabı Hakkında Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

EKLER

Ek-1. Manisa Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü İzin Belgesi

T.C.
MANİSA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 46949512-605.01-E.7400881 11.04.2018
Konu : Araştırma İzni

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi: a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 22.08.2017 tarih ve 12607291 sayılı 2017 / 25 No'lu genelgesi,
b) Yunusemre İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünün 20.03.2018 tarih ve 5770705 sayılı yazısı.

İlgi (b) yazı ve ekinde; Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi programı tezli yüksek lisans öğrencisi Hakan DÜZENLİ'ye ait "İlköğretim 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Görsel Materyal Kullanımının Etkisi" konulu tez çalışması için Demirci İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı Ziya Gökalp Nurettin Kalem Ortaokulu öğrencilerine yönelik bir araştırma yapmak istediği belirtilmektedir.

Söz konusu ölçeklerin; 2017 - 2018 eğitim öğretim yılı içerisinde, okul müdürlüğünün gözetim, denetim ve sorumluluğunda, eğitim öğretimi aksatmadan, yazımız ekinde bulunan onaylı formların kullanılması koşuluyla, gönüllülük esasına dayalı olarak uygulanması uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

M. Tahsin KALAYCI
Şube Müdürü

OLUR
11.04.2018

İsmail ÇETİN
İl Millî Eğitim Müdürü

Nişancıpaşa Mh. Atatürk Blv. No:36/A Şehzadeler/MANİSA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: strateji45@meb.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi: Ar-Ge Birimi
Tel: (0 236) 231 46 08 (105)
Faks: (0 236) 231 12 51

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden e206-3bbf-371a-9c76-2d35 kodu ile teyit edilebilir.

Ek-2. Etik Kurul Onayı

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULU KARARLARI

Toplantı Tarih	: 02.02.2018
Toplantı Sayısı	: 2018/ 01
Toplantıda Alınan Karar Sayısı	: 11

Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu 02.02.2018 tarih ve saat 10:30'da Rektörlük Yönetim Kurulu Toplantı odasında toplanmış, aşağıdaki kararlar alınmıştır.

KARAR:

1- Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç.Dr. Serap TABAK'ın 29.12.2017 tarih ve E.62186 numarasıyla evrak kayda giren başvurusu, (**Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Yükseklisans öğrencisi Hakan DÜZENLİ'nin İlköğretim 8.Sınıf T.C İnkilap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Görsel Metaryal Kullanımının Etkisi adlı tez çalışmasının)** araştırma dosyasının **Etik yönden uygunluğuna,**

Toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verildi.

(e-imzalıdır)
Prof.Dr.Muzaffer TEPEKAYA
Başkan

(e-imzalıdır) Prof.Dr.Tuncer TAŞKIN Üye	**(e-imzalıdır)** Prof.Dr.Halit EV Üye	**(e-imzalıdır)** Prof.Dr.Tülin CANBAY Üye (Başkan Yardımcısı)
(e-imzalıdır) Prof.Dr.Kenan ERDOĞAN Üye (Katılmadı)	**(e-imzalıdır)** Prof.Dr.Ali Rıza GÖKBUNAR Üye (Katılmadı)	**(e-imzalıdır)** Prof.Dr.Doğan UYSAL Üye (Katılmadı)

1

Ek-3 : Başarı Testi Kullanım İzin Belgesi

Hakan Bey Merhaba,

Öğrencilerimize merkezi sınavlarda sorulan sorulardan derlemiş olduğumuz Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sınav sorularını yapmış olduğunuz araştırmanızda kullanmanız için onay veriyorum.

Araştırmanızda başarılar dilerim.

Sinan ÜNET

Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Sinan_07_smr@hotmail.com
21/11/2017

Ek-4. Görsel Materyale Karşı Tutum Anketi ve Görüşme Formu-1

17.11.2017

Görsel Materyale Karşı Tutum Anketi ve Görüşme Formu-1

Bu bölüme Görsel Materyal hakkında düşüncelerinizi işaretleyiniz.

1. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde size en kolay gelen konu hangisidir? Yazınız?**

2. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde size en zor gelen konu hangisidir? Yazınız.**

3. **Görsel Materyaller benim için dersi anlamamı kolaylaştıran yardımcı kaynaklardır.**
   Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.
   - ◯ Evet
   - ◯ Hayır

4. **En başarılı olduğunuzu düşündüğünüz ders hangisidir?**
   Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.
   - ◯ İngilizce
   - ◯ Matematik
   - ◯ İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük
   - ◯ Fen ve Teknoloji
   - ◯ Türkçe
   - ◯ Diğer:

Ek-4. Görsel Materyale Karşı Tutum Anketi ve Görüşme Formu-1 (devamı)

5. **Görsel materyaller ile hangi derste daha fazla öğrenebileceğinizi düşünüyorsunuz?**
Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Matematik
- ◯ Türkçe
- ◯ T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük
- ◯ Fen ve Teknoloji
- ◯ İngilizce

6. **Derslerinizde en fazla görmek istediğiniz görsel materyal hangisidir?**
Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Filmler
- ◯ Slaytlar
- ◯ Maketler
- ◯ Karikatürler
- ◯ Tablet-Telefon uygulamaları
- ◯ Diğer: _____

7. **Görsel Materyaller ile ders işlemekten keyif alıyorum.**
Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Evet
- ◯ Hayır

8. **Öğretmenleriniz derslerinizi görsel materyaller ile işler mi?**
Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Evet
- ◯ Hayır

9. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde görsel materyallerin kullanılması gerektiğini düşünüyorum.**
Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Evet
- ◯ Hayır

10. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde görsel materyaller yardımı ile her konuyu anlayabilirim.**
Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Evet
- ◯ Hayır

Ek-5. Görsel Materyale Karşı Tutum Anketi ve Görüşme Formu-2

Görsel Materyale Karşı Tutum Anketi ve Görüşme Formu-2

Bu bölüme Görsel Materyal hakkında düşüncelerinizi işaretleyiniz.

1. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde görsel materyallerle ders işlenmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?**

2. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi için kendinize ait nasıl bir materyal hazırlamak istersiniz?**

3. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde görsel materyaller yardımı ile akılda kalıcı olduğunu düşündüğünüz kavramlar nelerdir?**

4. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kullanılan materyaller size ne kazandırdı?**

Ek-5. Görsel Materyale Karşı Tutum Anketi ve Görüşme Formu-2 (devamı)

5. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde hangi materyaller sizde merak duygusu uyandırdı?**

6. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kendim bir görsel materyal hazırlayıp arkadaşlarıma sunabilirim.**
Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.
- ◯ Evet
- ◯ Hayır

7. **Görsel Materyaller T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine olan ilgimi artırıyor.**
Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.
- ◯ Evet
- ◯ Hayır

8. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi benim için hala zor bir derstir.**
Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.
- ◯ Evet
- ◯ Hayır

9. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde teknolojik materyaller olmazsa dersi anlamam zorlaşabilir.**
Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.
- ◯ Evet
- ◯ Hayır

10. **T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde görsel materyallerin kullanılması gerektiğini düşünüyorum.**
Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.
- ◯ Evet
- ◯ Hayır

Powered by Google Forms

Ek-6.Başarı Testi

Sorular

1)İtilaf devletleri TBMM'nin varlığını resmen ilk defa nerede tanımıştır?

A)Amasya Görüşmesi
B)Londra Konferansı
C)Paris Barış Konferansı
D)Gümrü Barış Antlaşması

2) Aşağıdakilerden hangisi Mustafa Kemal'in Sakarya Meydan Muharebesinde söylediği sözdür?

A)" Ordular! İlk hedefiniz Akdenizdir."
B) "Hattı müdafaa yoktur. Sathı müdafaa vardır."
C) Ya İstiklal ya ölüm!
D) "Siz orada sadece düşmanı değil, milletin ters talihini de yendiniz."

3) •Güney cephesinde..... ile savaşıldı.
•Doğu cephesinde..... ile savaşıldı.
•Batı cephesinde..... ile savaşıldı.
Noktalı yerlere sırasıyla hangisi gelmelidir?

A) Ermeniler-Fransızlar-Yunanlılar
B)Fransızlar-Ermeniler-İngiltere
C)Fransızlar-Ermeniler-Yunanlılar
D)İngiltere-İtalya-Yunanlılar

4) Hangisi halifeliğin kaldırılmasının nedenlerinden biri değildir?

A) Siyasi bir kurum gibi davranması
B)Laikliğin önünde bir engel olması
C)Cumhuriyetin dine karşı olması
D)Yapılacak yeniliklere engel olması

5) Atatürk'e hangi savaşta gazilik ve mareşallik unvanı verilmiştir?

A) Sakarya Meydan Savaşı
B) Büyük taaruz Savaşı
C) I. İnönü Savaşı
D) II. İnönü Savaşı

6) 'Ordular! İlk hedefiniz Akdenizdir, ileri!' emrini M.Kemal hangi savaşta vermiştir?
A) Büyük Taarruz B) Sakarya Savaşı
C)Çanakkale Savaşı D) Kafkas Cephesi

7) Aşağıdakilerden hangisi Lozan Antlaşmasında TBMM'yi temsil etmiştir?

A) Kazım KARABEKİR B) Ali Fuat Paşa
C) İsmet İNÖNÜ D) Fethi OKYAR

8) " Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."

Atatürk bu sözüyle İzmir suikastının aşağıdakilerden hangisine yönelik olduğunu vurgulamıştır?

A) Halifeliğe
B)Türk ordusuna
C)Ekonomik yatırımlara
D)Cumhuriyet değerlerine

9) •Yunanlıların saldırı gücü azaldı
•Fransa ile Ankara antlaşması imzalandı
•M.Kemal'e Gazilik ünvanı verildi.
Yukarıda verilen bilgiler hangi savaş sonu-cunda gerçekleşmiştir?

A-) Sakarya Meydan Muharebesi
B-) Büyük Taaruz ve Baş.Mey.Muharebesi
C-) II.İnönü zaferi
D-) Kütahya-Eskişehir Muharebeleri

10) Aşağıdaki gelişmelerden hangisi I. İnönü savaşından sonra meydana gelmemiştir?

A-)İstiklal Marşının kabulü
B-)Londra Konferansı
C-)Moskova Anlaşması
D-)Ankara Anlaşması

11) Aşağıdakilerden hangisi Kurtuluş Savaşı ile ilgili eserlerden biridir?

A) Vatan Yahut Silistre B) Ateşten Gömlek
C) Kiralık Konak D) Geometri

12) Sevr Antlaşmasına göre işgal edilen yer ve işgalci devlet hangi seçenekte yanlış olarak eşleştirilmiştir?

A) İngiltere – Musul
B) Fransa - Suriye
C) Yunanistan – İzmir
D) İtalya - Ankara

13) ***Kurtuluş Savaşı'nın hazırlıkları sırasında:***
Ona "ordu yok" dediler "Kurulur" dedi.
Para yok" dediler. "Bulunur" dedi.
"Düşman çok" dediler. "Yenilir" dedi.

Yukarıdaki diyalogda Mustafa Kemal'in hangi özelliğinin vurgulandığı söylenebilir?

A) Acıma gücünü kontrol edebildiği
B) Çok cepheli fikir ve hareket adamı olduğu
C) Ümitsizliğe yer vermediği
D) İleri görüşlü olduğu

Ek-6.Başarı Testi (devamı)

***14)* Milli cemiyetler nerede Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adıyla birleştirilmiştir?**

A)Amasya Görüşmeleri
B)Erzurum Kongresi
C) Sivas Kongres
D)Havza Genelgesi

15) Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumunun kurulması Aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisi ile doğrudan ilgilidir?
A) Laiklik
B) Milliyetçilik
C) Halkçılık
D) Devletçilik
E) Cumhuriyetçilik

16) Aşağıdakilerden hangisi 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilen kanunlardan birisi değildir ?

A) Şer'iye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılması
B) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabulü
C) Halifeliğin Kaldırılması
D) Saltanat'ın Kaldılrılması

17) Aşağıdakilerden hangisi düzenli orduya geçişin bir dayanağı <u>değildir</u>?

A) Ekonomik olarak daha güçlü hale gelmek.
B) Milli mücadeleyi tek merkezden yönetmek
C) Düşmana karşı disiplinli bir mücadele yürütmek
D) Dağınık güçleri birleştirip kuvveti artırmak

18) Medreselerin kapatılmasını, eğitim ve öğretimin birleştirilmesini, karma eğitime geçilmesini sağlayan kanun aşıdakilerden hangisidir?

A)Medeni Kanun
B)Harf İnkılâbı
C)Tevhidi-i Tedrisat Kanunu
D)Kılık-Kıyafet Kanunu

19) Mustafa Kemal 7-8 Ağustos 1921'de Tekalif-i Milliye Emirleri'ni yayınlayarak halktaki tüm silah ve cephanenin üç gün içinde teslim edilmesini istemiştir.

Mustafa Kemal'in bu genelgeyi yayımlamasının amacı aşağıdakilerden hangisidir?

A)Yerel direnişi desteklemek
B)Düzenli ordu birliklerini dağıtmak
C)Ordunun ihtiyaçlarını karşılamak
D)Ayaklanmaları bastırmak

20) Aşağıdaki gelişmelerden hangisi Londra konferansından önce meydana <u>gelmiştir?</u>
A-)İstiklal Marşının kabulü
B-) I.İnönü Savaşı
C-)Moskova Anlaşması
D-)Ankara Anlaşması

Ek-7. Çevir ve Bil Materyalinde Kullanılan Fotoğraflar

Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Askerleri

Birinci Dünya Savaş'ında İttifak Devletleri Posteri

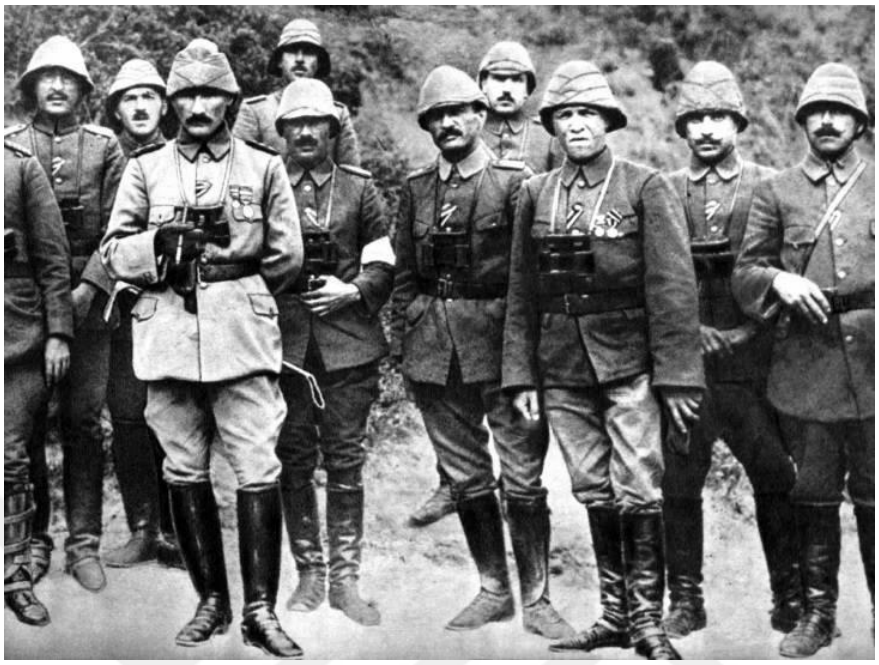

Mustafa Kemal Atatürk Çanakkale Cephesinde

Sarıkamış'ta sert iklim şartları ile mücadele eden Mehmetçik

Birinci Dünya Savaşında Kimyasal Silahların Kullanımı

Ferdinand'ın Gavrilo Princip Tarafından Vurulması

Sevr anlaşması

Birinci Dünya Savaşının Zorlu Şartları

Cephe Gerisinde Alman Askerleri

Versay Antlaşması

Ek-8. Çevir ve Bil Materyal Föyü

MATERYAL 2

Materyal Adı : ÇEVİR VE BİL

Sınıf : 8.

Ders : Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

Ünite : Millî Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar

Bilişsel Alan : Kavrama düzeyi

Kazanım : 1. Dünya Savaşında Osmanlı Devleti'nin durumunu,toprakları nın paylaşılması ve işgali açısından değerlendirir.

Doğrudan verilecek beceri : İletişim

Doğrudan Verilecek bilgi : Vatanseverlik

MATERYALİN YAPIM SÜRECİ

Mukavva ve sert kartondan yararlanarak silikon yapıştırıcalarla birlikte materyalin ana gövdesi oluşturuldu.Daha sonra oluşturulan dikdörtgen şeklindeki bu ana gövde içerisine bir kutu yerleştirildi. Büyük dikdörtgen kutunun dışarısına yerleştirilen mandal sayesinde içeride bulunan kutu dönebilen bir hale geldi. Mandal yardımıyla dönen kutunun üzerine mıknatıslarla konuyla ilgili fotoğraflar yapıştırıldı.

Bu fotoğraflar istenildiğinde sökülüp takılabilsin diye mıktanıs seçilmiştir.Kutunun içerisinde aydınlatmayı sağlaması için 30 cm. uzunluğunda LED bir aydınlatma kablosu da bulunmaktadır. Bu LED sistemi kutunun en altında sert karton kapağın altında gizlenmiştir.Kutunun dışında sağ alt bölümde bu aydınlatmayı çalıştırması için beyaz bir anahtar mevcuttur.Daha sonra üzerine dikkat çekici olması için süslemeler ve renkli kağıtlarla materyalin ismi yazılmıştır.

MATERYALİN UYGULAMA SÜRECİ

20 kişilik sınıf 5'er kişilik 4 gruba ayrılmıştır daha sonra ayrılan bu öğrencilerden gruplarına birer isim vermesi istenmiştir.Grupların isimleri her tur sonunda puanlarının işlenmesi için tahtaya yazılmıştır.Dönen karton kutuya her türda 4 tane fotoğraf yapıştırılmıştır. Gruplar sırasıyla gelerek mandal yardımıyla kolu çevirir ve fotoğrafları inceler.

Daha sonra sırasına geçerek gördüğü fotoğrafların neyle ilgili olduğunu kendilerine verilen süre içerisinde kağıda yazar. Her tur için her gruba 5 dk. süre verilir. Tur bittiğinde yeni fotoğraflara geçilir. Fotoğraflar kolaydan zora doğru gider ve ilk turda 10 puan ikinci turda 20 puan üçüncü turda 30 puan olarak hesaplanır. Fotoğrafların tamamını bilen takım 60 tam puan alır ve kazanır.

Ek-9. Karmaşık Materyal Föyü

MATERYAL 1

Materyal Adı : KARMAŞIK

Sınıf : 8.

Ders : Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

Ünite : Analiz düzeyi

Kazanım : Atatürk'ün çocukluk dönemini ve bu dönemde içinde bulunduğu bulunduğu toplumun sosyal ve kültürel yapısını analiz eder.

Doğrudan verilecek beceri : Zaman ve kronolojiyi algılama

Doğrudan Verilecek bilgi : Sorumluluk

MATERYALİN YAPIM SÜRECİ

Microsoft Word programında hazırlanan grafik, çubuk grafik ve çizgi grafiklerden oluşturulmuştur. Önemli noktalara yıldız ve yuvarlak ikonlar konularak dikkat çekmek amaçlanmıştır.

MATERYALİN UYGULAMA SÜRECİ

Konuyla ilgili dersin anlatılmasını takip eden süreçte grafik A4 kağıda basılı olarak her öğrenciye eşit sayıda dağıtılmıştır.Daha sonra grafiği incelemeleri ve yorumlamaları için kendilerine 7dk. süre verilmiştir.Bu süre içersinde bigilerini kağıda geçirmelerini ve materyal hakkında ne düşündüklerini de kağıda yazmaları istenmiştir. Sürenin bitmesiyle beraber kağıtlar öğrencilerden alınmamıştır. Daha sonra tüm sınıf bilgilerini karşılaştırmak amacıyla sırasıyla grafiği sesli olarak yorumlamıştır.

Ek-10. Çevir ve Bil Materyali Öğrenci Cevapları

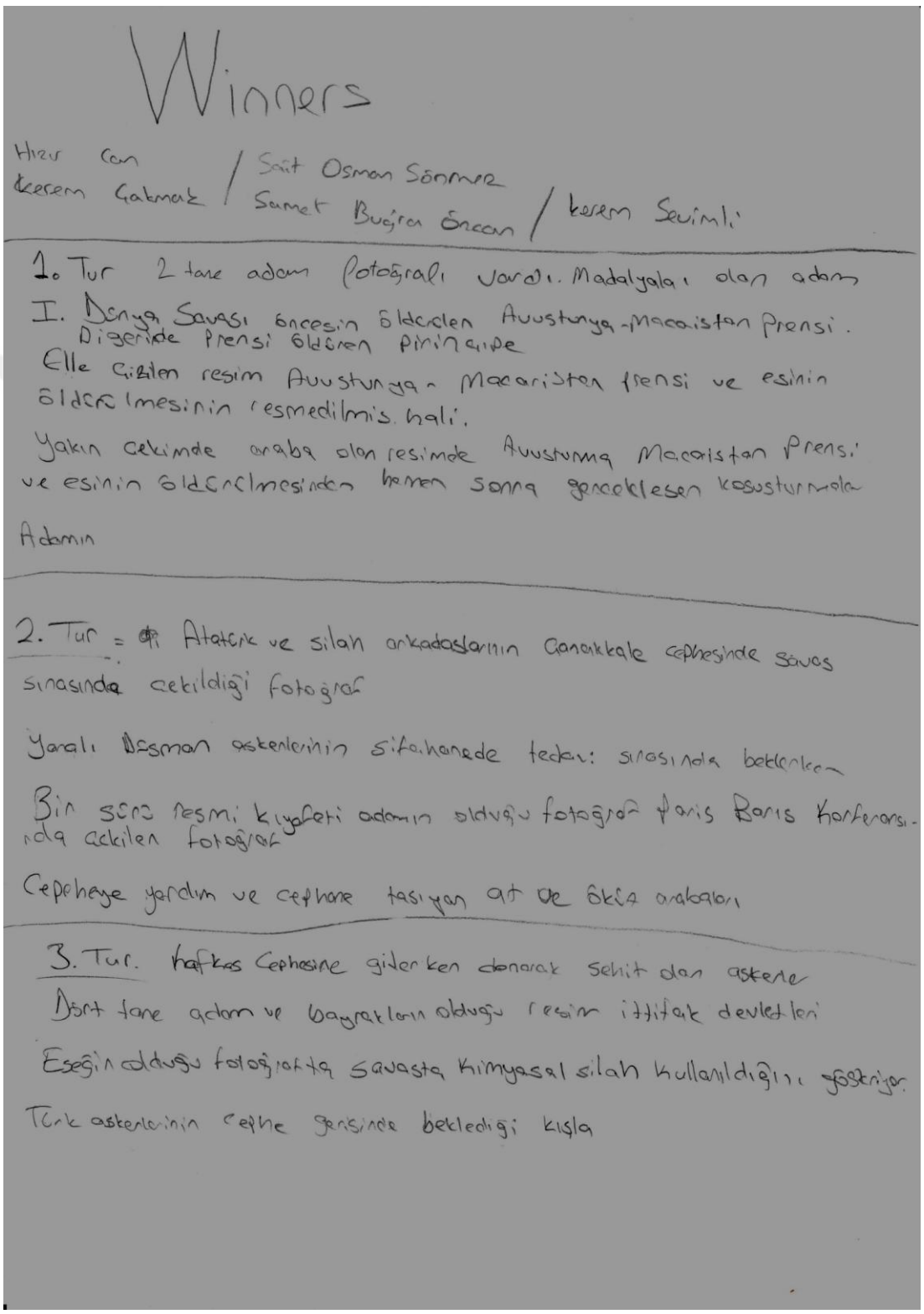

Winners

Hızır Can / Sait Osman Sönmez
Kerem Çakmak / Samet Buğra Öncan / Kerem Sevimli

1. Tur 2 tane adam fotoğrafı vardı. Madalyalar olan adam
I. Dünya Savaşı öncesin öldürülen Avustunya-Macaristan Prensi.
Diğerinde Prensi öldüren pirinçipe
Elle çizilen resim Avustunya-Macaristan prensi ve esinin öldürülmesinin resmedilmiş hali.
Yakın çekimde araba olan resimde Avusturma Macaristan Prensi ve esinin öldürülmesinden hemen sonra gerçeklesen kosusturmalar
Adamın

2. Tur = Atatürk ve silah arkadaşlarının Çanakkale cephesinde savaş sırasında çekildiği fotoğraf
Yaralı Düşman askerlerinin sifahanede tedavi sırasında beklerken
Bir sürü resmi kıyafeti adamın olduğu fotoğraf Paris Barış Konferansında çekilen fotoğraf
Cepeheye yardım ve cephane taşıyan at ve öküz arabaları

3. Tur. Kafkas Cephesine giderken donarak sehit olan askerler
Dört tane adam ve bayrakların olduğu resim ittifak devletleri
Eseğin olduğu fotoğrafta savaşta kimyasal silah kullanıldığını göstriyor.
Türk askerlerinin cephe gerisinde beklediği kışla

Ek -10. Çevir ve Bil Materyali Öğrenci Cevapları (devamı)

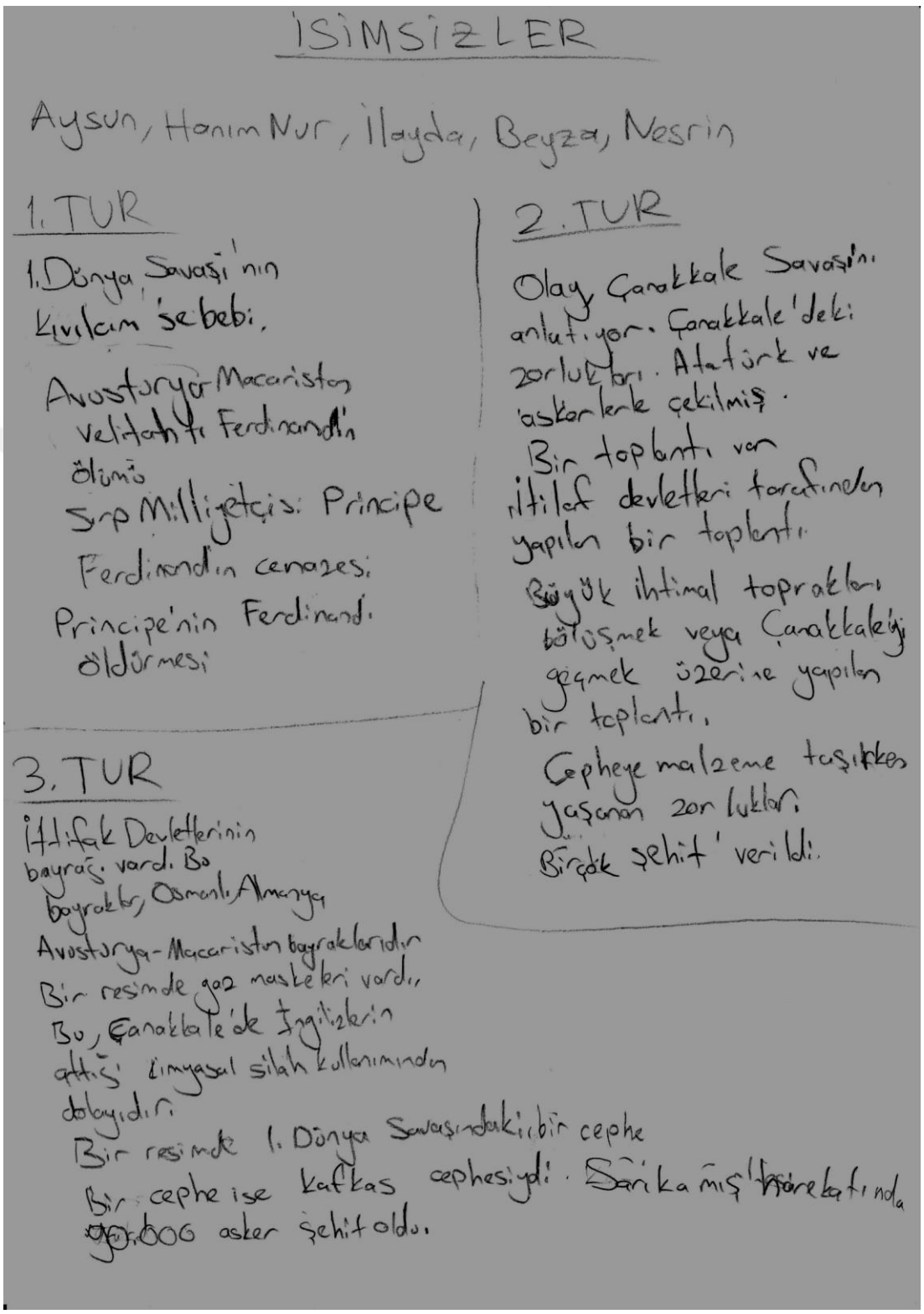

İSİMSİZLER

Aysun, Hanım Nur, İlayda, Beyza, Nesrin

1. TUR

1. Dünya Savaşı'nın Kıvılcım sebebi.

Avusturya-Macaristan veliahtı Ferdinand'ın ölümü

Sırp Milliyetçisi: Principe

Ferdinand'ın cenazesi

Principe'nin Ferdinand'ı öldürmesi

2. TUR

Olay Çanakkale Savaşını anlatıyor. Çanakkale'deki zorluklar. Atatürk ve askerlerle çekilmiş.

Bir toplantı var

İtilaf devletleri tarafından yapılan bir toplantı.

Büyük ihtimal toprakları bölüşmek veya Çanakkale'yi geçmek üzerine yapılan bir toplantı.

Cepheye malzeme taşırken yaşanan zorluklar.

Birçok şehit verildi.

3. TUR

İttifak Devletlerinin bayrağı vardı. Bu bayraklar, Osmanlı, Almanya Avusturya-Macaristan bayraklarıdır

Bir resimde gaz maskeleri vardı, Bu, Çanakkale'de İngilizlerin attığı kimyasal silah kullanımından dolayıdır.

Bir resimde 1. Dünya Savaşındaki bir cephe

Bir cephe ise kafkas cephesiydi. Sarıkamış'taki hareketinde 90.000 asker şehit oldu.

Ek -10. Çevir ve Bil Materyali Öğrenci Cevapları (devamı)

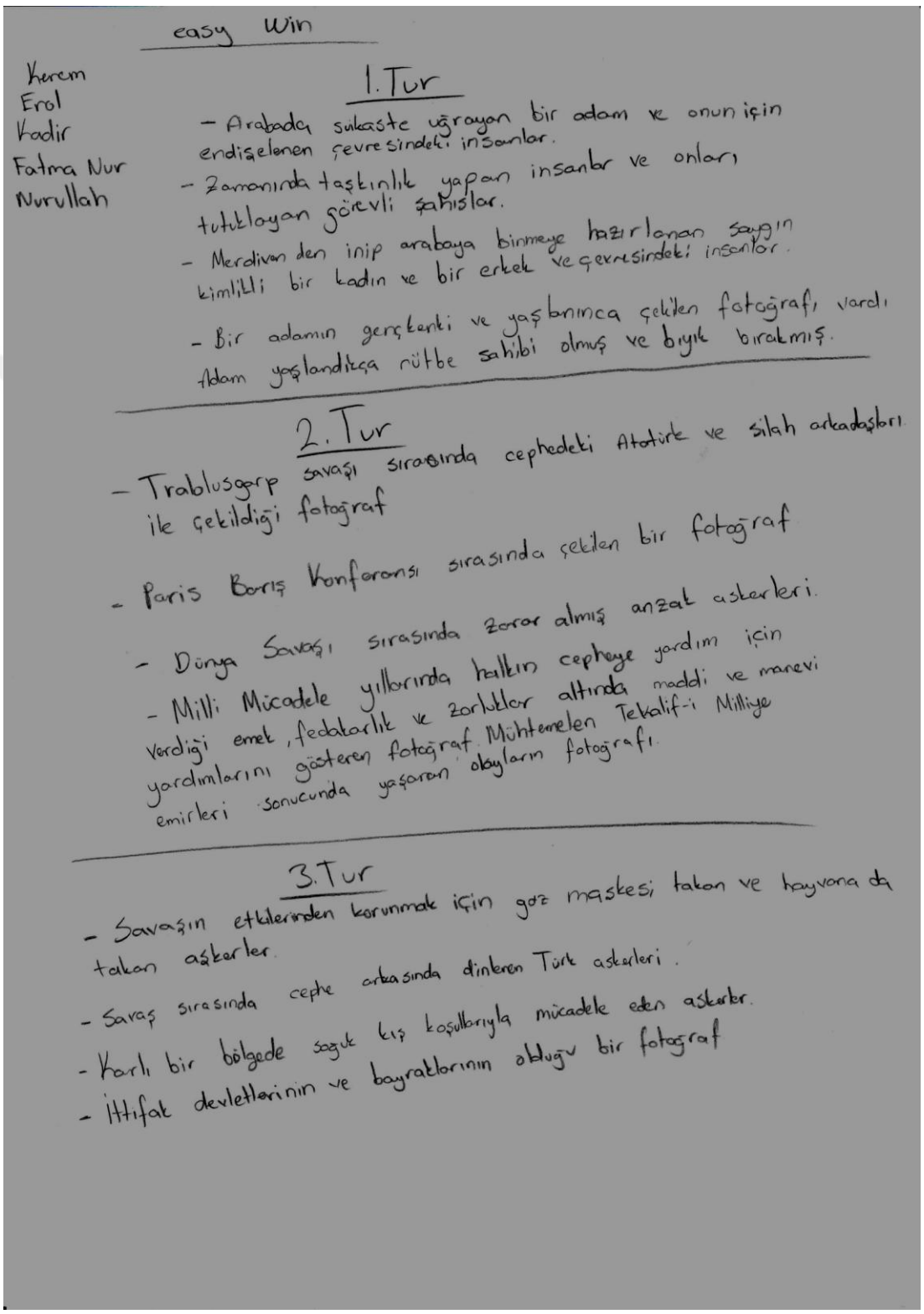

easy Win

Kerem
Erol
Kadir
Fatma Nur
Nurullah

1. Tur

- Arabada suikaste uğrayan bir adam ve onun için endişelenen çevresindeki insanlar.
- Zamanında taşkınlık yapan insanlar ve onları tutuklayan görevli şahıslar.
- Merdiven den inip arabaya binmeye hazırlanan saygın kimlikli bir kadın ve bir erkek ve çevresindeki insanlar.
- Bir adamın gençkenki ve yaşlanınca çekilen fotoğrafı vardı adam yaşlandıkça rütbe sahibi olmuş ve büyük bırakmış.

2. Tur

- Trablusgarp savaşı sırasında cephedeki Atatürk ve silah arkadaşları ile çekildiği fotoğraf
- Paris Barış Konferansı sırasında çekilen bir fotoğraf
- Dünya Savaşı sırasında zarar almış anzak askerleri.
- Milli Mücadele yıllarında halkın cepheye yardım için verdiği emek, fedakarlık ve zorluklar altında maddi ve manevi yardımlarını gösteren fotoğraf. Mühtemelen Tekalif-i Milliye emirleri sonucunda yaşanan olayların fotoğrafı.

3. Tur

- Savaşın etkilerinden korunmak için göz maskesi takan ve hayvana da takan askerler.
- Savaş sırasında cephe arkasında dinlenen Türk askerleri.
- Karlı bir bölgede soğuk kış koşullarıyla mücadele eden askerler.
- İttifak devletlerinin ve bayraklarının olduğu bir fotoğraf